

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Обережно!

Влада озброює
городян
для боротьби
із грипом

► СТОР. 6

Енергозбереження
Альтернатива
завжди є

► СТОР. 8

Вистава

Коли не може
бути інакше
«Наймичка»
на кіровоградській
сцені

► СТОР. 9

№ 17 (6271)

СУБОТА, 30 СІЧНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Звернення
Голови Верховної Ради
України

Дорогі співвітчизники!

Сьогодні одночасно велика й трагічна дата у нашій історії — День пам'яті Героїв Крут. 29 січня 1918 року поблизу залізничної станції Крути молоду українську державність від навали більшовицької армії Муравйова захищали лише кілька сотень київських студентів і козаків. У той самий час у Києві, за свідченнями різних істориків, у пивницях сиділо декілька тисяч деморалізованих колишніх царських офіцерів, а українські політики були розгублені і лише спостерігали за ворожим вторгненням...

Ціною величезних втрат українські юнаки затримали просування більшовиків Україною. 27 юних захисників Батьківщини, що потрапили в полон, помирили під розстрілом зі словами «Ще не вмерла...». На жаль, Українська держава протрималась недовго. Трагічні події українсько-більшовицької війни 1917—1920 років для усіх нас є історичним уроком, який ми ніколи не перестанемо осмислювати.

Нині, на початку ХХІ століття, українці знову змушені захищати свою Батьківщину. Наші воїни вписують чергову героїчну сторінку в національну історію. «Українські кіборги», мужні бійці АТО вже посіли гідне місце в пантеоні військової звитяги і слави України.

Сьогоднішня молодь надихається патріотизмом Героїв Крут. З вірою в краще майбутнє Вітчизни юнаки і дівчата гідно приймають естафету. І наш головний обов'язок — зробити все можливе, щоб це була остання війна в нашій історії, а Україна остаточно утвердилася на шляху до економічного і політичного успіху та процвітання.

Володимир ГРОЙСМАН.

Пам'ятати про Героїв Крут, щоб не повторювати минулих помилок

Учора Голова Верховної Ради Володимир Гройсман, Президент Петро Порошенко, Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк, київський міський голова Віталій Кличко (на знімку), народ-

ні депутати і члени уряду поклали квіти до Пам'ятного Хреста Героям Крут на Аскольдовій могилі у Києві та вишлювали їхню пам'ять хвилиною мовчання.

► СТОР. 3

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Стрімке економічне зростання країни
на користь кожному

Однак нинішній рік буде складним і для світу, і для нас.

Тож маємо продовжити розпочаті перетворення

Ранкове засідання 29 січня

На початку засідання Верховна Рада вшанувала хвилиною мовчання пам'ять Героїв Крут. «Минуло 98 років від символічної дати в історії України — Бою під Крутами, коли молоді хлопці поклали життя, захищаючи українську державу», — наголосив Перший заступник Голови Верховної Ради Андрій Парубій. За його словами, то був буремний період в українській історії, але ворог той самий, що й нині. «100 років триває ця війна, коли з Кремля спрямовують усі зусилля,

щоб знищити українську державу, знищити Україну як явище. Використовуються ті ж методи, ті ж механізми. 300 хлопців вийшли на бій за Україну, бо тодішнє керівництво не віддало достатньої шани питанню створення української армії», — зауважив політик.

«Хлопці тримали противника чотири дні. Це дозволило Україні у Брестських угодах зафіксувати українську державність. Тому це не була поразка. Це була українська перемога.

► СТОР. 2

ПОДІЯ

Аграріям допоможуть фінансово

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) планує цього року профінансувати український агросектор на 200 мільйонів євро. Про це повідомив видання AgroPolit старший радник ЄБРР у Східній Європі та на Кавказі Антон Усов. «Рік був непоганий: ЄБРР прокредитував АПК на 175 мільйонів євро. Це менше, ніж минулого року, але, порівняно з іншими секторами, — дуже хороший результат. У 2016 році кредитна планка для нас — 200 мільйонів євро. Так, на початку січня очікуємо закриття договору «Українські аграрні інвестиції», — зауважив Антон Усов.

Експерт зазначив: поки що сподіватися на прихід великих гравців не доводиться, бо в Україні залишаються великі макроекономічні та політичні ризики, що суттєво знизили рентабельність українського агробізнесу. «Проте, незважаючи на всі ці проблеми, вітчизняний агробізнес залишився рентабельним, і це є найбільшим досягненням 2015 року», — наголосив старший радник ЄБРР у Східній Європі.

ОФІЦІЙНО

Повідомлення

про відкриття
четвертої сесії
Верховної Ради
України восьмого
скликання

Відкриття четвертої сесії Верховної Ради України восьмого скликання відбудеться 2-го лютого 2016 року в сесійній залі Верховної Ради України (м. Київ, вул М.Грушевського, 5).

На Донбасі від початку АТО загинули 2 тисячі 269 українських військових, — Петро ПОРОШЕНКО

Стрімке економічне зростання країни на користь кожному

Однак нинішній рік буде складним і для світу, і для нас. Тож маємо продовжити розпочаті перетворення

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 29 січня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Перемога, в якій юнаки-студенти продемонстрували тодішнім політикам і генералам зразок любові до України», — додав А. Парубій. Тож, згадуючи ті дні, сказав він, нам

повинні бути гідними пам'яті Героїв», — наголосив Перший заступник Голови Верховної Ради. Народні депутати промову Першого заступника глави парламенту слухали стоячи.

Година запитань до уряду була присвячена економічним та фінансовим питанням. Так, у сесійній залі доповідали мі-

жету, міністр зауважила, що зниження ставки Єдиного соціального внеску було запроваджено з метою виведення зарплати з тіні та створення стимулів для залучення інвестицій.

Н. Ярецько повідомила, що цього року на бюджетні та інвестиційні потреби у країні ми маємо отримати від наших партнерів до 10 млрд. доларів США.

Очільниця назвала п'ять пріоритетних завдань для міністерства.

Плани Мініфіну на 2016 рік:
— боротьба з корупцією у всіх напрямках, за які відповідає міністерство. Насамперед у податковій та митній сферах;

— проведення комплексної податкової реформи;

— забезпечення ефективного та цільового використання коштів платників податків. Посилення бюджетної дисципліни та зменшення дефіциту державних фінансів;

— посилення банківського сектору країни (сфокусоване на державних банках);

— розширення інвестиційних ресурсів за рахунок залучення нових кредитних коштів від наших партнерів. Ці ресурси передусім мають піти на розвиток транспортної, комунальної інфраструктур України.

Насамкінець міністр фінансів зауважила: упевнена, ці реформи стануть наступним важливим етапом для підвищення прозорості державних фінансів, зменшення ролі держави в економіці та її лібералізації загалом.

У свою чергу міністр економічного розвитку та торгівлі Айварас Абромавичус зазначив, що 2016 рік буде складним для світової економіки і для української зокрема. «Світова економіка зростатиме швидше, ніж у 2015 році, про-

фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Міністр фінансів Наталія Ярецько.

те політична нестабільність та ситуація на сировинних ринках безпосередньо впливатиме на макроекономічні показники. Все свідчить про достатньо

ДОСЛІВНО

Міністр економічного розвитку та торгівлі Айварас АБРОМАВИЧУС:

«На форумі в Давосі обговорювався список з 400 компаній, які змінюють світ. Скажу чесно: серед них немає жодної державної компанії. Державні підприємства не змінюють світ і економіку».

Із днем народження цього дня вітали Вадима Івченка, заступника голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин, члена фракції «Батьківщина».

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Ігор Алексєєв, Людмила Денісова.

важливо не допустити тих помилок. Важливо будувати українську армію, розуміючи: ворог, як і 100 років тому, робитиме все можливе, щоб знищити Україну.

«Маємо бути достатньо сильними, щоб того не допустити і розуміти — єдність є запорукою нашої сили в боротьбі проти зовнішньої агресії. Тож

ністри фінансів Наталія Ярецько, економічного розвитку й торгівлі Айварас Абромавичус.

Наталія Ярецько під час своєї доповіді відповіла на запитання народних депутатів, розповіла про логіку дій та про основні завдання відомства на 2016 рік.

Так, торкнувшись питання виконання Державного бюд-

Підстави для арешту нарешті з'явилися, тільки Ключев давно втік

Вечірнє засідання 28 січня

Верховна Рада надала згоду на затримання та арешт народного депутата Сергія Ключева. Перший заступник Генпрокурора Юрій Севрук, який за відсутності Віктора Шокіна представив це подання, повідомив, що приводом до цього стали результати досудового розслідування, кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 6 березня 2014 року за рядом тяжких та особливо тяжких злочинів.

«У ході розслідування встановлено, що Янукович, Ключев та інші особи розробили план дій, спрямований на легалізацію майна, здобутого злочинним шляхом Януковичем, та надання останньому неправомірної вигоди», — сказав він та додав, що йдеться про заволодіння державним комплексом відпочинку «Пуща-Водиця», урочища Межигір'я, а також земельних ділянок, на яких вони розташовані.

Ю. Севрук також зазначив, що після отримання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності С. Ключев не з'явився до слідчого і виїхав з України, тож 4 червня 2015 року його було оголошено в розшук. «Надання згоди на його затримання та арешт є необхідним заходом забезпечення кримінального провадження та оголошення в міжнародний розшук»,

— повідомив перший заступник Генпрокурора.

Утім, таке пояснення викликало різке несприйняття з боку парламентаріїв. Лідер фракції Радикальної партії Олег Ляшко, зокрема, нагадав, що коли Верховна Рада в липні 2015 року розглядала подання Генпрокурора про притягнення С. Ключева до кримінальної відповідальності, то чимало народних депутатів запитували, чому немає одночасного подання на арешт. «Генеральний прокурор тоді відповідав, що для арешту немає підстав. Я переконаний на 200 відсотків: подання на арешт не було з однієї причини, що Ключеву давали можливість утекти. А перед тим віджали у нього його бізнес, гроші і все на світі. І після того, як він спокійно втік до Росії, «борці з корупцією» прийшли та імітують бурхливу діяльність», — наголосив О. Ляшко.

Народний депутат Сергій Лещенко (Блок Петра Порошенка) підкреслив, що таке подання мало бути внесене ще в липні 2015 року. Водночас він повідомив, що отримав відповідь Генпрокуратури, з якої випливає, що ніхто з тих, хто забезпечив С. Ключеву «зелений коридор» та дозволив йому втекти, досі не покараний.

Перший заступник Голови Верховної Ради Андрій Парубій також нагадав, що в липні 2015 року, коли С. Ключев ще був у сесійній залі, він особисто вимагав внесення подання

на його арешт. «Скільки часу вам знадобилося для того, щоб нарешті ці документи знайшли», — поставив він риторичне питання та навів приклад «дуже оперативної» роботи Генпрокуратури. «Зате коли один з членів «Народного фронту», учасник «Самооборони Майдану» Андрій Левус назвав Медведчука сепаратистом, ви тут же швидко і оперативно знайшли підстави для того, щоб відкрити кримінальне провадження», — наголосив він та закликав представника Генпрокуратури пояснити, чому стосовно злочинців, які грабували державу та знищували українську державність цілковита бездіяльність прокуратури і така оперативність, коли йдеться про тих людей, які ризикували життям і здоров'ям заради здобуття української держави? «Те, що Медведчук сепаратист, я говорив, і це підтвердить кожна порядна людина в цьому залі. Подавайте на всіх до суду! Відкривайте на всіх кримінальні справи!» — заявив А. Парубій.

Млява спроба Ю. Севрука виправдатися, що, мовляв, ніхто не має права ні затримати, ні заарештувати жодного парламентарія, поки не буде надана згода в сесійній залі, отримала оцінку й народного депутата Андрія Левуса, котрий закликав Генпрокуратуру «не гратися, бо дограється». «Бездіяльність щодо переслідування злочинців минулої влади і переслідування добровольчого

руху та патріотів — це і є провокація», — сказав він та вже з парламентської трибуни заявив: «Медведчук — сепаратист і негідник! Ми вимагаємо його негайного арешту! Вимагаємо, щоб його негайно вивели з так званих Мінських переговорів». Цю само ідею підтримали колеги-парламентарії, які зібралися біля трибуни **(на знімку)**.

Під час засідання Верховна Рада ухвалила в цілому низку законопроектів: «Про внесення змін до статті 9 Закону «Про гро-

мадянство України» (щодо встановлення спрощеного порядку прийняття до громадянства України іноземців та осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України); про внесення змін до деяких законів щодо документів, що підтверджують громадянство України; про внесення змін до деяких законів, який передбачає, що об'єкти на приватизацію мають виставлятися як єдине ціле без продажу будь-яких часток на фондовому ринку, та заборо-

няє участь у приватизації представників країни-агресора; про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження контрактної форми роботи в галузі культури.

Верховна Рада ухвалила рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата Владислава Атрошенка, обраного міським головою Чернігова.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Пам'ятати про Героїв Крут, щоб не повторювати минулих помилок

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Після цього прозвучав Державний Гімн України, а воїни Почесної вarti відсалютували з особистої зброї шістьма залпами. Почесна варта також пройшла урочистим маршем.

У виступі під час «Уроку Мужності» для ліцеїстів Київського військового ліцею імені Івана Богун та курсантів вищих військових навчальних закладів з нагоди вшанування пам'яті Героїв Крут Президент зауважив,

що історія іноді нагадує біг по колу. «Підтвердженням, як мало що змінилося в цій частині Європи, стало нещодавнє публічне зізнання очільника Росії, який заявив, що він і досі не визнає того кордону, який у 1918 році при розпаді імперії було проведено між Україною та Росією. І який вже тоді був, до речі, міжнародно визнаним», — сказав П. Порошенко та додав, що проглядаються чіткі історичні паралелі між подіями по-

чатку 1918 року та реаліями сьогоdnішнього дня.

«Тоді, як і тепер, Росія не могла змиритися з існуванням самостійної України. Як в той час, так і зараз йде гібридна війна.

От деякі спільні ознаки: невизнання країною-агресором факту своєї агресії, міф про громадянську війну, брехлива пропаганда, створення маріонеткових «республік», підтримка «п'ятої колони» в Україні», — підкреслив глава держа-

ви та закликав осмислити помилки минулого, щоб не повторювати їх.

Наголосивши, що як тодішня українська еліта, так іще донедавна й нинішня недооцінювали загрози зі сходу і тільки агресія з боку Російської Федерації спонукала змінити думку, П. Порошенко закликав будувати сильну армію та думати про вступ до НАТО. Ще одним висновком із подій 1917-1921 років, який має практичне значення для сучасних політиків та для всіх

громадян, Президент назвав брак внутрішньої єдності перед московською загрозою, що на початку двадцятих років минулого століття обернулося втратою незалежності.

«Це суворий урок для всіх нас. Я вимагаю, щоб його засвоїли і коаліція, і опозиція, і позапарламентські сили», — сказав П. Порошенко та підкреслив, що, як Президент, не допустить повторення помилок минулого.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Сполучені Штати Америки підтримають реформу Верховної Ради

Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман зустрівся із заступником Голови Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Томасом Меліа та координатором допомоги США країнам Європи та Євразії Державного департаменту США Аліною Романовською (на знімку). Сторони обговорили реформу українського парламенту та завдання, що стоять перед Верховною Радою, на 2016 рік.

В. Гройсман висловив подяку США за підтримку України, що надається у такий складний час. «Наші двосторонні відносини зі Сполученими Штатами з кожним роком набувають нового важливого значення. Ви справжні надійні партнери», — наголосив він.

Голова українського парламенту підкреслив, що 2016 рік стане роком впровадження тих реформ та рішень, що були прийняті у минулому році, зокрема, внутрішньої реформи Верховної Ради.

Він поінформував співрозмовників, що наступного тижня в Україні завершує роботу спеціальна місія Європейського парламенту на чолі з Петом Коксом, яка покликана підготувати пропозиції щодо

підвищення інституційної спроможності Верховної Ради, зміни системи, впровадження електронного парламенту та підвищення якості українського парламентаризму загалом. Результати місії будуть презентовані під час «Українського тижня» в Європейському парламенті на початку березня, зазначив В. Гройсман.

«Старими методами впровадити нові зміни неможливо, тому реформа парламенту є ключовою», — наголосив Голова Верховної Ради.

За його словами, реформа українського парламенту включає низку компонентів, зокрема технічне переоснащення, що фактично завершується, зміну Регламенту, процедур,

взаємодії всередині парламенту та розвиток персоналу.

«Реформування роботи парламенту забезпечить трансформацію від пострадянської системи, яка досі лишається тут», — зауважив В. Гройсман.

Голова Верховної Ради також висловив сподівання, що Агентство США з міжнарод-

ного розвитку уважно розгляне та підтримає впровадження дорожньої карти реформи українського парламенту, яка буде презентована місією Європейського парламенту.

У свою чергу, Томас Меліа зазначив, що USAID готове адаптувати програму підтримки Верховній Раді, відповідно до висновків місії

Європейського парламенту. «Звіт Пета Кокса буде дуже цінний, і ми з нетерпінням чекаємо, щоб детально вивчити його», — зазначив він.

Прес-секретар Голови Верховної Ради України. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Ідея змін до Основного Закону — це ідея українців, і вони за неї билися

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА

У політикумі тривають дискусії щодо конституційних змін, доцільності проведення референдуму з цього питання, а також щодо відображення в конституційній реформі Мінських угод. Про це йшлося на круглому столі, проведеному в Інституті Горшеніна.

Заступник Голови Верховної Ради Оксана Сироїд висловила побоювання, що у змінах до Конституції щодо децентралізації закладено «міну сповільненої дії», яка може зруйнувати зсередини всю державу. Йдеться про пункт 18-й Перехідних положень змін до Конституції щодо особливостей здійснення місцевого самоврядування на Донбасі. На переконання О. Сироїд, перспективність конституційних змін залежить від кількох речей, зокрема, в суспільстві має виникнути величезний запит на реформи. Такий запит, безумовно, є щодо судової реформи, вважає вона. А ось щодо децентралізації, спротив виник якраз через цей найсуперечливіший 18-й пункт Перехідних положень. «Важливо забезпечити у змінах до Конституції

баланс влади, який гарантував би максимальне дотримання прав людини — це головне завдання змін, — сказала О. Сироїд. — Найбільшою помилкою конституційного процесу є те, що він народжений не в Україні, а зовні, що він народжений Мінськими домовленостями. І було змішано конституційний та мирний процес, через що й виник конфлікт».

Водночас лідер депутатської фракції Блоку Петра Порошенка Юрій Луценко запевнив, що ідея змін до Конституції не нав'язана ззовні, а народилася в самій Україні. Політик зізнався, що особисто до нього ідея конституційних змін прийшла в ув'язненні, коли він зрозумів, що треба міняти не тільки керівництво держави, а й систему відносин у владі. «Майдан стояв не

тільки за зміну Януковича, а й за зміну системи», — сказав Ю. Луценко та підкреслив, що «ідея змін до Конституції — це ідея українців, і вони за це билися. Відтак завдання політиків змінити систему влади». Лідер пропрезидентської фракції також висловився категорично проти того, щоб депутати перекладали свої функції, у тому числі й щодо змін до Конституції на виборців, тобто проти ініційованого прем'єром всеукраїнського референдуму. Водночас Ю. Луценко наголосив, що ключовими завданнями у процесі конституційної реформи мають бути: врегулювання відносин у владному трикутнику Президент — Верховна Рада — Кабінет Міністрів; децентралізація як метод заспокоєння суспільства та конфлікту між центральною владою та регіонами, а також реформа судовиства як метод боротьби з корупцією. На його думку, після схвалення цих змін до Конституції через певний час треба ухвалити повністю новий модерний Основний За-

кон, тобто нову редакцію цієї Конституції. Парламентарій також висловив думку, що закон про особливості місцевого самоврядування на Донбасі був вимушеним реалістичним кроком. Політик вважає, що є два варіанти розвитку подій: побудувати стіну на лінії розмежування на сході України чи врахувати особливості місцевого самоврядування на Донбасі. Ю. Луценко відкинув побоювання, що на Донбасі, керуючись цим законом, місцеві лідери зможуть впливати на зовнішню політику України, формувати власні суди, поліцію, прокуратуру, бо це не є повноваженнями місцевого самоврядування. Та як запобіжник він пропонує ухвалити зміни до Регламенту Верховної Ради — щоб будь-який закон про особливості самоврядування у будь-якому регіоні (адже мова може йти не лише про Донбас) приймався лише конституційною більшістю, понад 300 голосів.

Проте у «Народному фронті» не відмовляються від ідеї схвалення

конституційних змін на референдумі. «Ідея з референдумом — це позиція у відповідь на виклики часу, на необхідність дискусії щодо балансу владних повноважень», — сказав народний депутат Остап Семерак. Він визнав, що суспільство вимагає швидких і кардинальних змін до Конституції, однак, на його погляд, політикам не вдається знайти компромісний варіант, бо вони намагаються написати Конституцію «під себе».

У контексті виконання Мінських домовленостей Ю. Луценко покладає великі сподівання на запропонований Президентом України план, що передбачає контроль над україно-російським кордоном на Донбасі за участі міжнародного контингенту ОБСЄ за виключенням (країн НАТО і країн сусідів) разом з українськими прикордонниками, а також міжнародну поліцейську місію на кшталт тої, що діяла в Косово. Такий варіант нині ще не сприймається Росією, але певні зрушення є.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Розпочалася підготовка додатку до Коаліційної угоди

Учора відбулося організаційне засідання робочої групи з підготовки додатку до Коаліційної угоди.

За повідомленням голови депутатської фракції «Народний фронт» Максима Бурбака, представники фракцій коаліції вирішили для початку роботи отримати звіт щодо виконання Коаліційної угоди урядом та парламентськими комітетами. «Вирішили надіслати запити щодо виконання Коаліційної угоди у 2015 році комітетами Верховної Ради. Уряд також надасть свій звіт. Я звернувся до секретаріату Верховної Ради, щоб нам надали інформацію також щодо тих законопроектів, які були подані Кабінетом Міністрів, і щодо голосувань фракцій коаліції за урядові законопроекти», — сказав він.

М. Бурбак також зазначив, що прем'єр вже озвучив основні напрямки роботи уряду у 2016 році, і парламентська коаліція повинна враховувати їх під час підготовки додатку до Коаліційної угоди.

Вл. інф.

Січень увінчався новосіллями

Учора Президент України Петро Порошенко побував з робочою поїздкою на Рівненщині. В обласному центрі глава держави відкрив Центр надання адміністративних послуг, де люди можуть отримати їх 144 види. У Центрі створені належні умови як для працівників, так і для відвідувачів, яких можуть прийняти за робочий день від 600 до 800.

Президент став учасником ще одного новосілля у райцентрі Володимирець. Тут у рамках реформування охорони здоров'я вторинного рівня завершено реконструкцію поліклінічного корпусу комунального закладу «Володимирецька центральна районна лікарня» під лікувальний корпус із розгортанням хірургічного відділення на 19 ліжок з операційним блоком, відділення анестезіології та інтенсивної терапії, типового приймального відділення та консультативно-діагностичної поліклініки на 250 відвідувань. Вартість цього проекту — 35,2 млн. гривень, у тому числі закуплено сучасного медичного обладнання на суму 11,6 млн. гривень.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України
Про включення до порядку денного третьої сесії Верховної Ради України восьмого скликання доопрацьованого законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) і про його направлення до Конституційного Суду України

Відповідно до статей 146, 148 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Включити до порядку денного третьої сесії Верховної Ради України восьмого скликання питання про доопрацьований законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) (реєстр. № 3524 в редакції від 26 січня 2016 року), поданий Президентом України як невідкладний.

У зв'язку з цим вважати відкритим законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) в редакції від 25 листопада 2015 року.

2. Доопрацьований законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) направити до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо відповідності його вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України Володимир ГРОЙСМАН.
м. Київ, 28 січня 2016 року.
№ 950-VIII.
Додаток див. на сайті www.golos.com.ua

Утвердитися чи сподобатися?..

НОТАТКИ ДЕРЖАВНИКА

ПРОДОВЖЕННЯ.
ПОЧАТОК У №16 (6270)
ЗА 29 СІЧНЯ 2016 Р.

Система

І все ж, незважаючи на справді складні виклики та серйозні застороги, Україна вже в найближчій перспективі має завершити одну з найвагоміших реформ — трансформацію усіх інформаційних відносин, аби отримати нову якість суспільства.

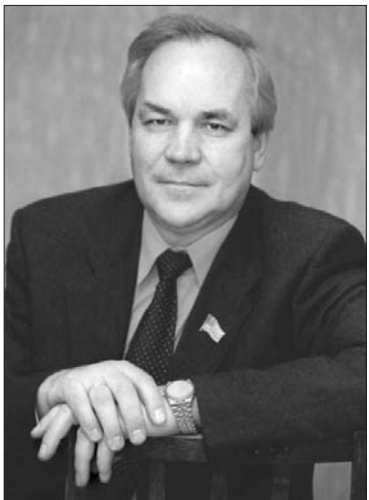
У цьому контексті громадське мовлення повинно стати важливим показником реального демократизму і невід'ємною ознакою правової держави.

Для цього, передусім, належить серйозно удосконалити вже згаданий закон, розширивши межі правового регулювання суспільного мовлення, зведені сьогодні тільки до трансформації мовників державних. Навіть якщо такий проект виявився успішним — це було б лише частковим вирішенням глобальної проблеми. Бо він апріорі не спроможний повноцінно і адекватно врахувати, гармонізувати й забезпечити різнобічні, часто суперечливі й, навіть, конфліктні інтереси та потреби громадянина, суспільства, держави в реалізації гарантованого Конституцією (ст. 34) права «на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань» та комплексу інформаційних прав кожного, котрі, втім, обмежуються законом «в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя».

Не зайве нагадати, що саме про такий баланс інтересів та про загрози, що постають на етапі формування інформаційного і громадянського суспільства та у кризовий час перед Європою і всім світом, йшлося ще у березні 2005 року в нас, у Києві, на 7-й Європейській конференції міністрів з питань політики засобів масової інформації.

Після ґрунтовного дводенного обговорення міністрами, експертами, представниками неурядових організацій та журналістами провідних європейських засобів інформації було ухвалено Політичну декларацію «Інтеграція та різноманіття: нові рубежі європейської масової інформації та комунікаційної політики». Окрім того, прийнято резолюції: «Свобода вираження поглядів та інформації у кризовий період», «Культурне різноманіття та плюралізм ЗМІ в епоху глобалізації», «Права людини і регулювання засобів масової інформації та нових послуг зв'язку». Всі ці документи та план дій щодо їх реалізації набули статусу офіційних документів Ради Європи, виявилися надзвичайно актуальними, особливо щодо загрози тероризму, та багато в чому визначили політику РЄ в інформаційній сфері на ціле десятиріччя та продовжують її визначати сьогодні.

7-ма європейська міністерська конференція окремою резолюцією підтримала «рішучість і зусилля України для забезпечення і сприяння свободі слова та інформації відповідно до статті 10 Європейської конвенції з прав людини та прецедентного права Європейського суду з прав людини», а також висловила переконання, що співробітництво в галузі засобів масової інформації між Україною і Радою Європи повинно бути продовжене й розширене з тим, щоб привести до позитивних змін і досягнень, зокрема, сто-

Іван Чиж.

совно нормативно-правової бази, зміцнення плюралізму та незалежності засобів інформації, а також введення справжньої системи суспільного мовлення (виділено автором).

Таким чином, міністерська конференція 2005 року в Києві розвинула і конкретизувала, відповідно до викликів часу, концептуальні підходи, принципи та механізми нормативно-правового регулювання інформаційно-комунікативної політики у Європі, включно із суспільним мовленням як її складовою. Започатковані 1994 року на 4-й міністерській конференції у Празі й закріплені Резолюцією №1 «Майбутнє суспільного мовлення», ці базові засади за два роки набули подальшого розвитку в Рекомендаціях Комітету міністрів Ради Європи №R (96) 10. А вже в 1997 році, реагуючи на зростаючий тиск комерційних мовників і посилення конкуренції щодо суспільних, своє вагомє слово сказав Європейський Союз підписанням державами-членами ЄС Амстердамського протоколу про систему суспільного мовлення в державах-членах Євросоюзу, який набув чинності 1 травня 1999 року як невід'ємна частина Угоди про створення ЄС. Амстердамський протокол визнав принципову можливість державного фінансування суспільного мовлення поряд із абонементною платою та доходами від обмеженої певними рамками комерційної діяльності. Тим самим було уточнено Директиву 89/552/ЄЕС про трансграничне телебачення, положення якої поширюються на діяльність і суспільних, і комерційних мовників.

Отже, тому, хто серйозно вивчав правову базу, європейський досвід функціонування систем суспільного мовлення і є патріотом України, цілком очевидні викривлення, штучні ускладнення в реалізації цього проекту в нас та «підгонка» його конструкції під інтереси певного кола осіб.

Тим часом, використовуючи європейське право і кращі надбання у цій царині, маємо здійснити невідкладні кроки щодо завершення створення в Україні системи — саме системи! — загальнонаціонального суспільного телерадіомовлення та регіонального громадського мовлення із збереженням державних мовників зі спеціальною суспільною функцією (іномовлення якраз і має бути саме таким).

На моє переконання, система суспільного телебачення і радіо у нас має бути подібною до існуючої у Німеччині. В цій країні є два типи мовлення — суспільно-правове (як особлива організація громадського мовлення та, водночас, як форма власності) і приватне (з типовою для цього виду формою власності та комерційною спрямованістю діяльності). Головні суспільно-правові канали — ARD (об'єднаний земельний телеканал,

заснований 1950 року як регіональна мережа із часткою глядацької аудиторії майже 30 відсотків) і ZDF (власне, федеральний суспільний мовник, роком заснування котрого є 1961-й; глядацька аудиторія — 13—15 відсотків). Обидві телекомпанії, до речі, створені за угодами між землями ФРН як суб'єктами федерації. Популярним у ФРН та у світі є також міжнародний мовник Deutsche Welle («Німецька хвиля»), який входить до ARD, має у своїй структурі радіо, телевізійну складову та інтернет-ресурс 30 мовами.

Подібну структуру вважаю оптимальною для України і саме це маю на увазі, коли кажу про систему загальнонаціонального суспільного й регіонального громадського мовлення. Для України найкращою є багаторівнева система.

Перший рівень — загальнонаціональний канал суспільного телемовлення на базі НТКУ та каналу «Культура». Це має бути пакет каналів у синхронній мережі цифрового мовлення (як мінімум, чотириох) для суспільного телебачення. Нагадаю: так передбачено ще постановою Верховної Ради України від 21 червня 2005 року, яку ніхто не скасовував.

На цьому ж, загальнонаціональному, рівні повинна діяти як самостійна Національна суспільна радіокорпорація України (НСРКУ) у складі трьох радіоканалів. Саме три канали для суспільного радіомовлення також визначені згаданою постановою парламенту. До речі, Національне радіо уже сьогодні, провівши деякі структурно-організаційні зміни, готове працювати як загальнонаціональний суспільний мовник, бо вже давно фактично виконує цю місію.

Другий рівень — громадське радіо і телебачення України (ГРТУ) — фактично, суспільний мовник територіальних громад — на базі обласних державних телерадіоорганізацій як юридично самостійна телерадіокомпанія, створена на основі міжрегіональних угод та спільного програмування, продукування і поширення телерадіопередач. ГРТУ має стати не «губернаторським», а реально громадським загальнодержавним каналом, своєрідним мостом, що єднає всю Україну, всі територіальні громади. Це, до речі, аж ніяк не суперечить уже згаданій тут Резолюції ПАРЕ 2003 року щодо суспільного мовлення в Україні.

Цілком вписується до цієї об'єднаної системи і парламентський канал «Рада», котрий міг би бути тією своєрідною віссю, навколо якої організаційно і творчо формувалася б новий мовник. Упевнений, що такий спільний загальноукраїнський проект може досить швидко стати помітним явищем на телебаченні та запропонувати Україні контент такої якості і розмаїття, якого не мають жодні комерційні мовники. І тоді не дратувала б глядачів вічна заставка в ефірі «Ради» про «технічне мовчання», яке, цілком очевидно, є таким через брак коштів та неповне творчо-технологічне розгортання каналу.

Хочу вкотре нагадати, що розбудову мереж телерадіомовлення в областях ми вели спільно з місцевою владою. Як голова Держкомтелерадіо на той час підписав угоди практично з усіма обласними радами та адміністраціями, і у виокремлені місцеві мережі, приміщення, студії, павільйони, знімальне і монтажне устаткування та інші матеріальні ресурси вкладені не тільки кошти з бюджету України, а й із місцевих бюджетів. Тому просто так вилучити майно ОДТРК до статутного фонду національного суспільного телебачення України (НСТУ) не вийде. І навіть якщо територіальні громади сьогодні вдасться

переламати «через коліно», де гарантія, що завтра-післязавтра якась із них, скажімо, в суді не вимагатиме повернення відібраного, виграє суд і тим самим зруйнує конструкцію НСТУ.

Певен, що області мають цілком законне право боротися за своє телебачення та радіо. А створення єдиного Громадського каналу з регіональними складовими знімає ці протиріччя і відповідатиме декларованій меті щодо децентралізації влади і більшої самостійності територій.

Якщо «децентралізація» — не порожня фраза, а «більше прав регіонам» — змістовна теза, то як можна пояснити посягання на інформаційну самобутність та самостійність цих самих територій, коли місцеве телебачення і радіо фактично відбирається у громад. І це попри те, що ці громади, нерідко обмежуючи свої досить скромні соціальні програми, все ж виділяли власні бюджетні кошти на створення виокремлених мереж та побудову регіональних каналів телевізійного і радіомовлення.

Закон про суспільне мовлення і в цій своїй частині щодо технічного і майнового об'єднання дуже сумнівний, оскільки порушує принцип «непоширення дії зворотню» та, фактично, вводить експропріацію раніше створених матеріальних ресурсів іншими суб'єктами. Ще гірше із правовим розв'язанням проблеми інкорпорації госпрозрахункових структур до новостворюваної компанії суспільного мовлення, про що свідчить конфліктна ситуація з колективом студії «Укртелефільм».

Третій рівень — мовлення за межами України «Іномовною телерадіокомпанією України «Ukraine Tomorrow» (ІНТУ), створеною на базі державної супутникової телерадіокомпанії «Всесвітня служба «Українське телебачення і радіо» (УТР)» та банківського каналу.

Засновуючись як державна телерадіокомпанія, ІНТУ має цілком вписуватися у систему суспільних мовників, оскільки у Законі «Про систему іномовлення України» визначено, фактично, базові вимоги та принципи до цієї компанії саме як до громадського мовника. Зокрема, й щодо ст. 19 Загальної декларації прав людини, відповідно до якої Україна визнає свободу та право будь-якого індивіда шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Револьюція Гідності і боротьба за свободу, суверенітет і незалежність України в умовах війни довели, що українська журналістика справді виконує величезної ваги суспільну функцію. Як сказав поет, «...слово сьогодні не на вагу золота, — слово сьогодні на вагу кулі» (В. Шинкарук).

Саме тому має бути вибудована особлива — паралельна — система приватних чи корпоративних мовників зі статусом суспільних, котра б поєднувала як цілі канали, наприклад, канал «Громадське. ТБ», Espresso TV, TVi, радіо «Ера», «Громадське радіо», так і окремі програми зі статусом суспільно важливих, наприклад, інформаційні та аналітичні програми «5 каналу», каналів «1+1», ICTV, «Інтер», «News one», «Україна», «112» та інших.

Можна по-різному оцінювати капітал, на якому засновувалися ті чи інші канали, або їх реальні власників, невизначеності та хитання деяких на початку революційних потрясінь, однак сьогодні переважна більшість мовників чітко тримає патріотичну позицію. Якщо прагнемо згуртування суспільства, формування громадянських інститутів, реального утвердження свободи слова і демократії, маємо виокремити і надати правове визнан-

ня усьому, що є корисного, патріотичного і суспільно значущого в інформаційному просторі України, і забезпечити здорову творчу конкурентність у середовищі суспільних мовників (включно, до речі, з ТБ-програмами в Інтернеті, котрі на основі заявного принципу, котрий слід прописати в законі, теж могли б набувати суспільно-правового статусу та визнання).

Тим більше, що вплив таких мовників на суспільні процеси в Україні дуже значний. Взяти хоча б відому програму Савіка Шустера, трансформовану нині в канал «3S TV». Ведучий тут не тільки модерує, він іще й моделює суспільні настрої (а це стократ важливіше!). Його студійна аудиторія — це, переважно, вся Україна, себто, модель усього суспільства. Така програма, за визначенням, є суспільною, а канал — фактично є каналом громадського мовлення. Свідомо не торкаюся інших складових організаційного чи фінансового характеру, однак змістовного наповнення достатньо, щоб надати такому явищу в телевізійній сфері правового означення.

Цей, четвертий, рівень суспільного мовлення має отримати правове визнання у законі про систему суспільного мовлення, який фіксував би критерії для означення відповідності каналу або окремих програм статусу суспільних із відповідними перевагами, стимулюючими продукування суспільно значущих проєктів.

До слова, досвід такий у Європі є. Приміром, у Нідерландах, Угорщині, Болгарії, Литві, Словенії законодавчо передбачено навіть створення спеціальних позабюджетних фондів підтримки суспільних медіа, які, окрім допомоги, власне, організаціям громадського мовлення, сприяють наданню функцій суспільного мовлення іншими некомерційними (подекуди й комерційними) телерадіоорганізаціями.

А Україна в умовах нав'язаної зовнішньої агресії та внутрішніх протиріч має йти ще далі та набагато динамічніше у процесі консолідації суспільства та утвердження громадянських начал, використовуючи свободу медіа як інструмент демократії.

І ще одне принципово важливе міркування. На передньому рубежі боротьби за Україну і її майбутнє стоять сьогодні як патріоти зі зброєю, так і патріоти з мікрофоном, камерою чи гаджетом. І ті, й інші ризикують життям, утверджуючи державу. Кому, як не їм, Україна має віддати шану, визнавши їхній спеціальний статус. Якщо для військових цей статус полягає у визнанні їх учасниками бойових дій, то «фронтівих» журналістів належить прирівняти до державних службовців. Хто, як не вони, реально служать Українській державі? Служать, ще раз підкреслю, ризикуючи здоров'ям і власним життям.

Як людина, котра доклала зусиль, аби відповідний закон («Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів») діяв в Україні, переконаний: уточнивши кілька норм у цьому законі, держава не зазнає значних витрат, зате віддасть належне тим, хто справді цього найбільше заслуговує. Бо держава сьогодні постає не в теплих кабінетах чиновників, вона утверджується під «градами», «смерчами» і «ураганами», на полях боїв, де несуть вахту правди українські журналісти

Іван ЧИЖ,
експерт,
народний депутат України
другого-третього скликань,
голова Комітету з питань
свободи слова та інформації
(1998—2000 рр.),
голова Держкомтелерадіо
(2002—2006 рр.).

Про звернення громадян до Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування у 2015 році

У 2015 році до Верховної Ради України надійшло понад 100 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, що на 35,1 тис. більш як у 2014-му.

Минулого року парламентськими комітетами опрацьовано 20,2 тис. звернень громадян. Найбільше звернень розглянуто в комітетах Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (5,3 тис.), з питань правової політики та правосуддя (3,4 тис.), з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (2,0 тис.). Депутатськими фракціями (депутатськими групами) у Верховній Раді України опрацьовано 10,2 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, з яких 2,1 тис. — у депутатській фракції Радикальної партії Олега Ляшка; 1,9 тис. — у депутатській фракції політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» у Верховній Раді України; 1,7 тис. — у депутатській фракції політичної партії «Об'єднання «Самопоміч»; 1,6 тис. — у депутатській фракції партії «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА».

Протягом 2015 року до керівництва парламенту звернулися 1,5 тис. осіб, з них до Голови Верховної Ради України Гройсмана В. Б. — 684 особи.

Структурними підрозділами Апарату Верховної Ради України розглянуто 69,6 тис. звернень громадян, з яких 67,2 тис., або 96,5 відсотка від їх загальної кількості, опрацьовано у Відділі з питань звернень громадян.

У 2015 році значно зросла порівняно з минулим роком кількість пропозицій, заяв і скарг громадян на особистому прийомі у Верховній Раді України (21 тис. у січні — грудні 2015 року проти 12,5 тис. у січні — грудні 2014-го). З них парламентськими комітетами прийнято 4,2 тис. (+1,1 тис.) звернень, депутатськими фракціями (депутатськими групами) — 2,1 тис. (+748).

Згідно з інформацією, наданою секретаріатами депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України, впродовж 2015 року до народних

депутатів України восьмого скликання, їх помічників-консультантів у виборчих округах звернулися 466 908 виборців, розглянуто 147 204 письмові звернення, проведено 41 491 особистий прийом та 380 692 зустрічі з виборцями.

Упродовж 2015-го до місцевих рад, їх виконавчих органів звернулися понад 3,1 млн. громадян, у тому числі на особистому прийомі побували 1,8 млн. осіб. За цей період у регіонах одержано 93 тисячі колективних звернень, підписаних майже 1,4 млн. осіб. Загалом минулого року у зверненнях громадян до органів місцевого самоврядування порушено 3,3 млн. питань.

Аналіз статистичних даних у розрізі регіонів свідчить, що минулого року найбільше пропозицій, заяв і скарг громадян до Верховної Ради України надійшло з м. Києва — 25,3 тис. (+10,1 тис.), Миколаївської — 9,3 тис. (+7,7 тис.), Київської — 7,3 тис. (+2,4 тис.), Харківської — 5,8 тис. (+1,9 тис.), Дніпропетровської — 5,6 тис. (+1,9 тис.), Львівської — 4,9 тис. (+316), Полтавської — 4,4 тис. (+2,7 тис.) та Житомирської — 4,4 тис. (+2,4 тис.) областей.

Серед авторів звернень, які зазначили своє соціальне становище, переважали заяви і скарги від пенсіонерів — 23,8 тис., підприємців — 3,1 тис., безробітних — 2,7 тис., осіб, які позбавлені волі чи воля яких обмежена, — 2,5 тис., працівників бюджетної сфери — 1,8 тис. тощо. Із загальної кількості громадян по захисті і допомозі до Верховної Ради України у 2015 році звернулися майже 5,6 тис. інвалідів І—ІІІ груп, по 1,9 тис. — інвалідів війни та ветеранів праці, 1,1 тис. — дітей війни.

У звітному періоді до Верховної Ради України надійшло майже 35 тис. звернень з правоохоронної тематики, з них 5,6 тис., або 16 відсотків — становили скарги на неналежне виконання своїх функцій окремими працівниками прокуратури, 4,7 тис., або 13 відсотків — на неправомірні дії слідчих, органів дізнан-

ня, тяганину зі слідством, 4,2 тис., або 12 відсотків — на дії працівників міліції та органів Державної автомобільної інспекції, 3,8 тис., або 10 відсотків — на судові рішення і вироки, тяганину в судах, 3,4 тис. — на дії окремих суддів, їхнє ставлення до учасників судового розгляду.

За звітний період більш як утричі порівняно з 2014 роком збільшилася кількість пропозицій, заяв і скарг громадян до Верховної Ради України з питань фінансової, податкової та митної політики. Усього їх отримано 13,1 тис., понад 6,0 тис. з яких — пропозиції про зміни до законодавства у фінансовій, податковій та митній сферах, що становить 46 відсотків від загальної кількості питань на фінансову тематику.

Численні надходження скарг власників земельних ділянок щодо сприяння відновленню їхнього права на користування земельними наділами спричинили істотне зростання звернень з пи-

тань аграрної політики і земельних відносин — 9,7 тис., що на 8,4 тис. листів більше, ніж у 2014 році.

Упродовж 2015 року у Верховній Раді України опрацьовано 9,3 тис. (+2,8 тис.) звернень з питань соціального спрямування. Половину з них становлять прохання про надання матеріальної допомоги на лікування, придбання медичних препаратів, предметів першої потреби, ремонт житла, оплату навчання дітей та пропозиції про зміни в соціальному законодавстві.

У 2015-му до парламенту надійшло 8,9 тис. (+2,5 тис.) різноманітних відгуків про діяльність Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України, органів державної влади та події в країні.

Активне обговорення громадськістю питань, пов'язаних зі змінами до Конституції України та процесом децентралізації, зумовило значне збільшення кількості звернень на тему держав-

ного будівництва та адміністративно-територіального устрою (4,8 тис., що на 3,8 тис. звернень більше, ніж у 2014 році).

За звітний період до Верховної Ради України надійшло 2,9 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян з питань праці і заробітної плати, 2,6 тис. — освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, інтелектуальної власності, 2,5 тис. — охорони здоров'я, 2,3 тис. — комунального господарства, 2,0 тис. — житлової політики, 1,4 тис. — діяльності органів місцевого самоврядування, по 1,3 тис. — діяльності місцевих органів виконавчої влади та економічної, цінової, інвестиційної, зовнішньоекономічної, регіональної політики та будівництва, підприємництва тощо.

Відділ з питань звернень громадян апарату Верховної Ради України.

Інфографіку надано Відділом з питань звернень громадян апарату Верховної Ради України.

Відродити б на Рахівщині виробництво карпато-руського емментальського сиру і вийти з ним на ринок Євросоюзу!

Гірська Рахівщина наприкінці XIX століття належала до Австро-Угорської імперії. Колись тутешні гуцули займалися переважно тваринництвом і трохи працювали на лісозаготівлях та інших промислах. Постало питання про економічний розвиток відсталіх гірських регіонів імперії, створення робочих місць.

Уряд Австро-Угорщини вирішив розвивати молочно-сироварну галузь. Карпатські полонини нічим не поступалися альпійським. Деякі дослідники, побувавши на гірських луках Карпат, навіть казали, що тут кращі умови для розвитку сирної промисловості. Зокрема Еде Еган у книжці «Економічні можливості наших Карпат» писав, що високогірні луки Карпат менш скелясті, ніж Альпи, і більш пологі, тут є достатньо кормових видів рослин, а чисті джерела і гірське повітря дуже сприятливі для виробництва високогірних сирів. І уряд Австро-Угорщини розробив спеціальну державну програму розвитку полонинського господарства для налагодження виробництва карпато-руського емментальського сиру. Еде Еган писав, що відомий на весь світ емментальський сир — «король сирів» — можна копіювати і в рівнинних місцевостях, але сир швейцарський, окрім Швейцарських Альп, можна виготовляти також на високогірних луках Карпат.

Напрямом подальшого економічного розвитку гірської Рахівщини визначили вирощування великої рогатої худоби, виробництво сиру і збут молочної продукції. На полонині Квасівський Менчул було влаштовано зразкове полонинське господарство і налагоджено вироб-

Сучасні розвалини сироварні на полонині Квасівський Менчул.

ництво карпато-руського емментальського сиру. У великих містах імперії організовували виставки сиру і масла, де продукції з Карпат давали високу оцінку.

Після розпаду імперії Габсбургів у 1919 році наш край увійшов до Чехословацької Республіки. Її уряд продовжив розвиток молочно-сироварного виробництва на Рахівщині. Виділяли безвідсоткові кредити для будівництва молочарень і ферм. За державні кошти до полонин будували якісні кам'яні дороги, закупляли обладнання, посуд, одяг... Є дані, що протягом 1938-го на полонинах поблизу Рахова виготовили 16 тисяч кілограмів емментальського сиру. Він та інші молочні продукти доставляли до Праги щоденним потягом Ясіня—Прага, отже, попит був великий.

Чехословацька держава дбала про покращення порід

худоби, виділяла кошти для придбання племінних биків із Швейцарії та Австрії. Також давали грошові премії місцевим жителям за зразкове утримання худоби. Щорічно здібних молодих гуцулів відправляли на курси до молочних господарств Австрії і Швейцарії.

На полонині Джоржева Прилука (поблизу села Кваси) чеські науковці розробили так звану Кейдирову або Кейдову систему. Суть її в тому, що на верхній частині полонини побудували ферму на 60 голів ВРХ. Біля ферми влаштували резервуар, куди скидали відходи життєдіяльності худоби (гній) і воду. Від резервуара було проведено труби і жолоби, якими вода і розріджений гній розтікалися по всій полонині. Завдяки цьому навіть у посушливі роки сіно з Карпат потягом відправляли у центральні низинні регіони.

У 1939-му Рахівщина знову ввійшла до складу Угорщини. Національний центр угорських молочних кооперативів (Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ) виграв тендер на організацію сирного виробництва на Закарпатті і продовжив виготовлення емментальського сиру. Сироварня на схилах гори Квасівський Менчул тоді мала казан на 1200 літрів з гвинтовим пресом. Є дані, що у 1941 році щоденно на сироварні виготовлялося 90—100 кілограмів сиру «Емменталь», який був сертифікований найбільшим виробником сиру в Угорщині — компанією родини Штауфер (Staufer), які були вихідцями із Швейцарії.

Після Другої світової війни, а точніше 22 січня 1946 року, Закарпаття возз'єдналося з Україною в складі СРСР. Нові колгоспи частково займалися тваринництвом, але вже не в таких масштабах. На деяких полонинах досі є руїни молочарень і ферм. За останні 10—20 років погोलів'я худоби у місцевого населення значно скоротилося. Сінокісні луки та полонини поступово заростають деревами та чагарником.

У Карпатах можна відновити виробництво високоякісних сирів, зокрема і карпато-руського емментальського. І вийти з ними на ринок Євросоюзу. Для цього потрібна лише істотна державна підтримка.

Микола ВОЛОЩУК,
кандидат біологічних наук,
завідувач наукової лабораторії
Карпатського біосферного
заповідника.

Рахів
Закарпатської
області.

Фото надано автором.

ПАМ'ЯТЬ

Школі присвоїли ім'я бійця

На сесії Хмельницької міськради ім'я воїна присвоєно спеціалізованій загальноосвітній школі І—ІІІ ступенів № 15. Олександр був одним із перших добровольців, які вирушили обстоювати цілісність держави в батальйоні «Миротворець».

Зв'язок з Олександром перервався після фатального бою під Іловайськом. Майже півроку його вважали безвісти зниклим. Лише у результаті співставлення аналізів ДНК з'ясувалося, що Олександр Співачук загинув і похований як невідомий захисник на одному з кладовищ Дніпропетровська. Пізніше майора міліції перепоховали у рідному місті.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

СПІВЧУТТЯ

Відійшов у вічність відомий український журналіст, колишній головний редактор газети «Демократична Україна», лауреат низки журналістських премій, учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС

ПОБІГАЙ

Олександр Гримирович.

Він керував провідними в Україні журналістськими колективами, виховав багато талановитих учнів, залишив велику творчу спадщину — книги, газетні й журнальні публікації, дослідження з теорії і практики сучасної преси. Був людиною із щирим серцем, доброю душою, надійним товаришем і другом, завжди готовим допомогти, підставити своє плече. Його передчасний відхід у засвіти — непоправна втрата для рідних, близьких, друзів, усіх, хто його знав.

Національна спілка журналістів України,
Київська організація НСЖУ.

На Рівненщині оголошено конкурс проектів за Програмою територіальної співпраці Україна—Білорусь, спрямованих на розв’язання загальних проблем розвитку прикордонних районів. За інформацією ОДА, на зміцнення прикордонного співробітництва Білорусі та України ЄС виділяє понад 3,3 мільйона євро. Заявки на конкурс можуть подавати представники державної влади, громади та організації Рівненщини, а також Брестської і Гомельської областей Білорусі, повідомляє наш власкор Олександра Юркова

Податкова міліція Закарпаття припинила діяльність підпільного цеху, який «спеціалізувався» на виробництві алкогольного фальсифікату. Розташовувалася «фабрика» в Ужгороді, на території гаражного кооперативу, інформує наш власкор Василь Нитка

Влада озброює городян для боротьби із грипом

Підтверджено 155 смертей

За останні три дні грип та ГРВІ змусили піти на лікарняний понад 22 тисячі киян. Переважна більшість із них дорослі. Такі темпи поширення недугу змушують медиків хвилюватися. Пригальмувати процес чиновники вирішили популяризацією простих та дієвих профілактичних заходів. Для цього у столиці створили мобільні моніторингові групи. Їхнє завдання — інформувати колективи та керівництво найбільших підприємств міста про необхідні протиепідемічні кроки. Поінформований — значить, озброєний.

— Основна і найголовніша вимога — людина, яка має ознаки хвороби, має одразу звернутися по меддопомогу і бути ізольованою від решти населення. Важливим є дотримання температурного режиму на підприємствах. У приміщеннях має бути не менше 18 градусів тепла. Крім того, потрібно стежити за вологістю повітря. Вона має бути на рівні 50—70%. Обов’язкові заходи — регулярне наскрізне провітрювання приміщень та вологе прибирання із використанням дезінфектантів, — пояснює головний державний санітарний лікар Києва Олег Рубан.

Що ж стосується медичних масок, то у міс-

цях великого скупчення людей вони також не зайві. Утім, потрібно пам’ятати: такі пов’язки необхідно регулярно змінювати. Якщо йдеться про двошарові маски — щогодини, чотиришарові — кожні чотири години. «Прострочення» цих термінів робить захисні маски шкідливими для здоров’я людини.

Впливає грип не тільки на здоров’я, а й на навчальний процес. В Івано-Франківську вирішили продовжити канікули у школах до 3 лютого включно. Відповідне розпорядження підписав міський голова Р. Марцінків, повідомляє наш власкор Галина БРУХАЛЬ.

Закритими до 8 лютого лишатимуться школи і

у столиці та Житомирі. З цієї ж причини на Закарпатті не працює 592 навчальні заклади, передає наш власкор Василь НИТКА.

Через грип припинено навчання і у сумських школах. Та у деяких із них діти все ж опановують освітні програми дистанційно. За словами начальника управління освіти міськради Антоніни Данильченко, така форма роботи не є обов’язковою. Після закінчення карантину старшокласникам уже обіцяють навчання по суботах, а молодшим школярам — ущільнення програми, повідомляє наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

А от у Херсоні через помітне падіння рівня захворюваності на грип та ГРВІ карантин у школах та дитсадках навпаки скасували, передає наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Нагадаємо, за останніми даними МОЗ, з початку епідемічного сезону в країні

Київ. Бессарабський ринок. Під час відкритого візиту мобільної моніторингової групи. КМДА рекомендує ввести «масковий» режим в Києві для запобігання епідемії грипу.

зареєстровано майже 3,1 млн. хворих на грип та ГРВІ. У 18 областях показники захворюваності перевищили епідемічні пороги. На сьогодні зареєстровано 155 лабора-

торно підтверджених летальних випадків від грипу. Найбільша кількість смертей в Одеській, Вінницькій, Запорізькій та Рівненській областях. Своєчасно по медичну

допомогу звернувся лише кожен третій з померлих.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

За бурштин світить три роки

Три роки за ґратами можуть провести члени організованої злочинної групи, які незаконно видобували бурштин. Слідчі ГУНП у Рівненській області закінчили досудове розслідування у кримінальному провадженні та скерували його на розгляд суду.

31-річний житель села Велике Вербче на території Сарненського району організував незаконний видобуток бурштину-сирицю. Для цього придбав мотопомпу кустарного виробництва з двигуном від транспортного засобу «Мерседес-Бенц», 20 пожежних шлангів і стільки ж підхваток, 8 металевих тичок, металеві шрайбери та водозабірний шланг, які в подальшому зберігав в господарському приміщенні за місцем свого проживання.

До незаконного промислу чоловік долучив ще двох односельчан. «Керівник» групи командував

видобутком, надавав для цього обладнання, а також особисто мав розподіляти отриману «виручку» між усіма копачами.

— Діяльність організованої групи зупинили правоохоронці, — розповів заступник начальника

ГУНП в Рівненській області начальник слідчого управління Дмитро Бабак. — За результатами досудового розслідування встановлено, що чоловіки лише за неповних три тижні листопада 2015 року незаконно видобули на території Сарненського району майже кілограм бурштину.

Про це повідомили у відділі комунікації ГУ Нацполіції в Рівненській області.

Фото надане прокуратурою.

ТИМ ЧАСОМ

Правоохоронці застали сімох копачів в урочищі Кобильне поблизу села Єльне Рокитнівського району за незаконним видобутком бурштину. У них вилучили автомобілі ГАЗ-66 та «Рено», а також мотопомпу кустарного виробництва з приладдям для видобування. Розпочато кримінальне провадження, повідомив керівник Сарненської місцевої прокуратури Вадим ТОПОЛЬСЬКИЙ.

Пільговиків і надалі возитимуть безплатно

На Сумщині готують програму обслуговування громадян, котрі мають право їздити у громадському транспорті безплатно. Відповідне розпорядження підписав голова облдержадміністрації Микола Ключко.

Як відомо, раніше перевізники одержували компенсації за транспортне обслуговування пільговиків із субвенцій, що надходили до місцевих бюджетів із державного. Однак у держбюджеті-

2016 таких коштів не передбачено, тому місцеві органи влади розв’язують цю проблему по-різному. На Сумщині пенсіонерів за віком возитимуть коштом міст та районів, і там до 1 березня

мають розробити відповідні програми. Інших пільговиків забезпечуватимуть безплатними пасажироперевезеннями за рахунок обласного бюджету. Для цього залучатимуть кошти територіальних громад пропорційно кількості їхніх мешканців, що мають право безплатного проїзду. Цей механізм має бути розроблений до 5 лютого.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

По мільйону на економію

Понад дві з половиною тисячі мешканців Чернігівщини скористалися урядовими кредитами на утеплення квартир та будинків. Крім того, на сесії обласної ради схвалено Програму стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об’єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області на 2016—2017 роки.

На виконання цієї програми заплановано витратити з обласного бюджету по 1 мільйону гривень щороку.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Автобуси доїдуть до всіх

Як повідомив в. о. директора департаменту дорожнього господарства, транспорту та зв’язку Львівської ОДА Роман Кокотайло, у травні цього року в регіоні планують презентувати Концепцію розвитку пасажирського автомобільного транспорту. До розробки документа, окрім фахівців ОДА та профільної комісії облради, залучать експертів та громад-

ськість. Основним завданням концепції є забезпечення транспортним сполученням усіх населених пунктів регіону та врахування реальних потреб громад. Зокрема, маршрути, які дублюють один одного, скасують.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львівська область.

ЦИФРА

Понад 50 тис. грн.

Віддали шахрям за добу жителі Хмельниччини. Обидві постраждали продавали в інтернет-магазинах дитячі речі. Жительку Полонного потенційний покупець попросив назвати номер кредитної картки, щоб нібито перерахувати гроші. Отримавши інформацію, шахрай зняв з неї понад 23 тисячі. Мешканка обласного центру продавала дитячу колись. Замість цього власноруч перерахувала шахрям 30 тисяч гривень.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

Городянам доплачуватимуть за благоустрій

У Миргороді, що на Полтавщині, оголосили конкурс проектів від громадян. Його влаштовують за програмою муніципальної підтримки ініціатив земляків на 2016 рік. Її розробили, щоб заохотити мешканців курортного міста до участі у поліпшенні його благоустрою та екологічного стану, організації дозвілля, розвитку велоінфраструктури, збереження історико-культурної спадщини тощо.

Щоб запропонувати свій проект і отримати грантову допомогу на його реалізацію з міського бюджету (до 10 тисяч гривень), треба спочатку створити ініціативну групу з двадцяти однодумців. При цьому останні мають погодитися на співфінансування проекту власними грошима в розмірі не менш як 10 відсотків від його вартості. Підсумки конкурсу оголошать 15 квітня, а втілюватимуть проекти-переможці в життя до 20 грудня.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.

Архітектор «абеноміки» пішов у відставку... через підозру у корупції

Міністр економічного відновлення в уряді Шіндзо Абе — Акіра Амарі — подав у відставку через корупційний скандал, що розгорнувся після публікації у тижневику Shukan Bonshun. Видання заявило, що міністр та два його помічники замішані у корупційній афері на 12 мільйонів єн (майже 100 тисяч доларів). За версією журналу, Амарі було вручено два конверти з 8,5 тисячі доларів за те, що міністерство допомогло будівельній компанії вирішити земельний спір та одержати урядові компенсації за вивезення сміття з будівельного майданчика.

Амарі не став заперечувати відвідання його кабінету представниками будівельної компанії та вручення «подарунків», однак рішуче відхрестився від того, що це був хабар. Він назвав конверти з грошима «політичним пожертвуванням» і запевнив, що дав доручення своїм помічникам належним чином зареєструвати «надходження» і саме за невиконання цього доручення Амарі їх уже звільнив.

Однак це не врятувало міністра. У четвер по обіді він зіібрав велику прес-конференцію і заявив, що подає у відставку, оскільки бере на себе всю повноту відповідальності за «інцидент», а також не бажає, щоб тінь за його провини падала на весь кабмін.

Звинувачення Амарі, хоч його і не доведено, — серйозний удар по репутації уряду і його глави Шіндзо Абе. Амарі називали архітектором економічної політики прем'єра, він входив до кола найближчих соратників. Багато хто очікував від прем'єра, що він підтримає члена своєї команди і дасть йому змогу працювати далі. Проте прем'єр-міністр Шіндзо Абе уже призначив нового міністра економічного відновлення. Ним став 58-річний Нобутеру Ісіхара, остання обіймана посада якого — міністр навколишнього середовища.

Ніна БАЛИКОВА.

Турецьким інвесторам показали альтернативу

У Стамбулі відбувся інвестиційний україно-турецький бізнес-форум, у якому взяли участь понад 200 представників обох країн.

Мета заходу — обмін досвідом і залучення інвестицій в економіку Одеської області. Презентувати свій край до Стамбулу приїхали голова Одеської облради Анатолій Урбанський і

голова облдержадміністрації Міхеїл Саакашвілі. «Одеська область — це перший український регіон, який подає приклад реалізації комплексу реформ, спрямованих на залучення прямих інвестицій в інфраструктуру портів, IT-сфери, сільське господарство, туризм й енергетику», — зазначив у своєму виступі Анатолій Ур-

банський, розповідаючи про переваги для турецьких інвесторів.

З огляду на згортання програм співробітництва у всіх сферах між Туреччиною й Росією Одеська область може стати гідною альтернативою для турецького бізнесу.

Кирило ВОРОНКОВ.

Одеська область.
На знімку: М. Саакашвілі презентує Одеську область.
Фото прес-служби М. Саакашвілі.

Цього року держіспит та ЗНО з двох предметів поєднують

В Україні 1 лютого стартує онлайн-реєстрація на зовнішнє незалежне оцінювання, яка триватиме до 4 березня. Починаючи з 12-ї години за допомогою спеціальної програми, розміщеної на сайті Українського центру оцінювання якості освіти, випускники зможуть сформувати та роздрукувати бланк реєстраційної картки.

Особи, які не можуть цього зробити самостійно, можуть звернутися по допомогу до регіональних центрів оцінювання якості освіти та спеціально створених пунктів реєстрації. Для випускників нинішнього року вони розташовані за місцем навчання, нагадав на прес-конференції директор УЦО-ЯО Вадим Карандій.

Під час вступної кампанії прийматимуть лише сертифікати ЗНО 2016 року. Основна сесія ЗНО триватиме з 5 травня до 17 червня, а

додаткова — з 14 червня до 4 липня.

Загалом кожен випускник має право скласти тести з чотирьох предметів. Так само, як і раніше, обов'язковою дисципліною для вступу буде «солов'їна» — ЗНО з цієї дисципліни поєднали з ДПА (державною підсумковою атестацією). Тож за його результатами випускники отримають одразу дві оцінки, одну з яких (від 1 до 12 балів) впишуть до шкільного атестата. Цього року вперше такий само «подвійний» іспит учні складатимуть ще з одного предмета — або з математики, або з історії на вибір. Створюючи для себе реєстраційну картку, уточнили в УЦО-ЯО, випускники мають одразу вказати назви навчальних дисциплін, з яких вони здаватимуть поєднані ДПА та ЗНО.

Анна ЛУКАНСЬКА.

Своєрідні методи виховання доктора педагогічних наук сколихнули громадськість

У Тернополі розгорівся скандал довкола своєрідних, м'яко кажучи, методів виховання директора вищого професійного училища ресторанного сервісу і торгівлі доктора педагогічних наук Андрія Каплуна. Вони отримали резонанс у всій країні. Спричинило до цього відео, поширене в Інтернеті: на лінійці двоє першокурсників стоять перед усіма на колінах, каючись за те, що курили. Як з'ясувалося, відео зняв хтось ще восени, однак у мережу воно потрапило лише тепер. Директор ні в чому не кається, каже, що це у нього такі методи виховання — «каплунівські». Посилається на те, що правилами поведінки учнів чітко прописано: курити в училищі категорично заборонено. Про це відомо і батькам учнів, мовляв, вони дирекцію в цьому підтримують. Принаймні жодних претензій до суворих вимог поведінки учнів ніхто з них не висловлював. Заборонено також користуватися мобільними телефонами, приносити ріжучі та колючі предмети. До початку навчання

телефони потрібно здавати майстрові, після закінчення — забирати. Коли заступають когось з мобількою, то спочатку оштрафують частковим зняттям стипендії, якщо повторно — її заберуть і віддадуть на вимогу батьків чи взагалі на випускному. Штрафи бувають також у вигляді чищення території від снігу, прибирання тощо. Директор вважає, що у такий спосіб попереджає поширення серед учнів наркоманії, алкоголізму, куріння. Стверджує, що навколишки тих, хто провинився, не ставив, мовляв, вони самі вирішили так широко показатися.

Деякі вихованці училища, між тим, вважають це приниженням людської гідності, про що пишуть у соціальних мережах. У департаменті освіти і науки облдержадміністрації створили комісію, яка вивчить усі деталі інциденту. Результати її роботи обіцяють оприлюднити. Своє розслідування розпочали і правоохоронці.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

«Рушнікова дорога Донбасу»

Так називається виставка, розгорнута у Вінниці в обласному художньому музеї. На ній представлено 74 рушники, вишиті майстрами з Донецчини.

Ідея показати Українці вміння вишивальниць шахтарського краю належить керівнику управління культури Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Аліні Певній (на знімку). «Цією виставкою хочемо підтвердити, що Донбас — це Україна, — зазначила Аліна Певна. — Щоб в інших регіонах знали, що наш край теж має талановитих майстрів. На мою пропозицію прийняти виставку першими відгукнулися вінничани. Далі поведемо рушники до Львова і Києва. Якщо будуть запрошення з інших областей, нікому не відмовимо».

У центрі виставки — семиметрове полотно, над яким, за сло-

вами Аліні Певної, працювали 24 майстрині з клубу вишивальниць «Натхнення». Вони представляють 16 населених пунктів Слов'янського району. В експозиції є роботи майстринь з Авдіївки, Волновахи, Слов'янська та інших гарячих точок Донбасу. Під час відкриття було підписано меморандум про співпрацю між управліннями культури Вінницької та Донецької облдержадміністрацій як перший крок до майбутніх творчих відносин двох регіонів.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.
Фото з сайту Вінницької облдержадміністрації.

СПОРТ

Наш загін виступатиме в Норвегії

Олімпізм. Майже два тижні залишилося до старту II зимових Юнацьких Олімпійських ігор, які прийматиме норвезьке місто Ліллегаммер.

Понад 1100 атлетів із 71 країни віком від 15 до 18 років не лише розіграють 70 комплектів нагород у 15 традиційних зимових дисциплінах, а й матимуть змогу взяти активну участь у насиченій навчальній та культурно-освітній програмі.

Відповідно до міжнародної кваліфікаційної системи 23 атлети з України зуміли вибороти право взяти участь в Іграх-2016. Українці змагатимуться у 9 видах спорту: біатлон, лижне двоборство, фігурне катання, санный спорт, стрибки на лижах з трампліна, лижні перегони, гірські лижі, скелетон, сноубординг.

Здобула перемогу

Кульова стрільба. Мюнхен (Німеччина). Міжнародний турнір. Олімпійська чемпіонка Олена Костевич успішно розпочала новий сезон, здобувши золоту медаль у стрільбі з пневматичного пістолета з результатом 203,9.

Мінімальна перевага полтавчан

Футбол. Туреччина. Контрольний матч. 28 січня. «Ворскла» (Україна, Полтава) — ЛАСК (Австрія, Лінц). 1:0. Гол: Довгий, 41. «Ворскла»: перший тайм — Богущ (Ткаченко, 30), Пердута, Даллу, Євген Ткачук, Сімінін, Громов, Довгий, Андрій Ткачук, Бартулович, Мельник, Шиндер; другий тайм — Ткаченко (Непогодів, 60), Квасний, Дитячєв, Бобров, Сапай, Ребенюк, Чеснаков, Скляр, Одарюк, Ковпак, Коломоець.

«Шахтар» визначився зі спарингами

Другий підготовчий збір «гірників» проведуть в Іспанії. У популярному центрі «Пінатар Арена» в Мурсії вони зіграють чотири контрольні поєдинки. 2 лютого. «Шахтар» — ФК «П'яст» (Глівіце) — лідер чемпіонату Польщі. 5 лютого. «Шахтар» — «Динамо» (Загреб) — лідирує в чемпіонаті Хорватії. 9 лютого. «Шахтар» — «Локомотив» (Тбілісі) — аутсайдер грузинської першості. 11 лютого. «Шахтар» — ФК «Рандерс» — середняк данської ліги.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...бойовики визнали свої борги

Керівник Луганської обласної ВЦА Георгій Тука неодноразово заявляв про те, що «ЛНР» понад півтора року не оплачує послуги за подачу води, яку постачають на окуповану територію з боку України. Сума збитків становить майже 19 млн. грн. щомісяця. Водночас місцеві мешканці платять за воду представникам «ЛНР». Це питання обговорювалося на переговорах у Мінську. Як зазначила прес-секретар представника України у Тристоронній контактній групі Леоніда Кучми Дарка Оліфер, «фактично вперше на невідконтрольній Україні частині Донбасу визнали проблему наявності боргів перед українським бюджетом і необхідність їх погашення». Учасники переговорів погодили механізм оплати поставок води з урахуванням гарантій цих платежів з боку Росії.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

Фахівці ПАТ «Київоблгаз» почали встановлювати будинкові лічильники газу споживачам Білої Церкви одразу за двома адресами: по вулицях Митрофанова та Леваневського. Завдяки цьому вдасться налагодити приладовий облік споживання газу в умовах обмеженого бюджету. Тепер мешканці платитимуть за фактично спожите паливо, а газівники матимуть реальну картину споживання, *переконують у прес-центрі газорозподільної компанії*

Альтернатива завжди є

Після реконструкції комунальної котельні, що в провулку Спартаківському, 8 у Миргороді, тут для обігріву мікрорайону з десяти житлових багатоповерхівок, школи та дитсадка з минулої осені почали спалювати місцеву біомасу — солому. Встановлення потужного твердопаливного котла та заміна п'яти застарілих газових на три сучасні дасть змогу економити щороку майже 600 тисяч кубометрів газу і заощаджувати 2 мільйони гривень. Чи дадуть ці новації поштовх до позитивних перетворень в інших містах Полтавщини? Спробуємо розібратися.

Один шаблон для всіх?

Спочатку нагадаємо, що ліву частку коштів на модернізацію котельні та створення інфраструктури для забезпечення її соломою виділило Агентство США з міжнародного розвитку. Виконавець проекту — Всеукраїнська благодійна організація «Інститут місцевого розвитку». Оскільки настільки істотних змін у вітчизняних системах централізованого теплозабезпечення досі не було, то досвід миргородців, звісно, заслуговує на поширення. Для цього працівники та експерти інституту вже презентували 43-хвилинний документальний фільм, присвячений «солом'яному» проекту, та практичний посібник з описом усіх тонкощів його реалізації. До речі, у миргородській котельні можна спалювати не лише солому, а й пелети та тріску. Зрозуміло, що застосовувати цей шаблон як альтернативу використанню природного газу на всіх підприємствах комунальної теплоенергетики неможливо. Надто вже різні котельні за віком, технічними параметрами, потужністю, місцем розташування. Спробуйте завозити сотні тонн соломи у центр багатотисячного міста. Не слід забувати й про те, що цією порівняно дешевою біомасою у Миргороді замінюють лише 5 відсотків природного газу. Водно-

час для втілення таких намірів у життя знадобилося понад два роки.

І це за стабільного фінансування, гарантованого міжнародними донорами, та підвищеної уваги до першопрохідців з боку виконавців проекту та місцевої влади. Чи будуть настільки «тепличі» умови у їхніх послідовників та чи вистачить часу з такими темпами заміщення традиційних енергоносіїв альтернативними на те, щоб його реальні результати на власних гаманцях і батареях відчули споживачі? Тож, мабуть, зайве говорити, що такі об'єкти разом з іншими складовими альтернативної інфраструктури та логістики вже сьогодні мають множитися.

Реальні об'єкти модернізації

Однак такий поступ не дає бажаних результатів. Керівники органів місцевого самоврядування, профільних управлінь і підприємств галузі зазвичай нарікають на брак коштів. Не менше, мовляв, бракує і фахівців, досвіду, який допоміг би обійтися без надто відчутних невдач на цьому шляху. З чого почати? Як не наразитися на порушення чинного законодавства, припасованого до інших умов? Чи можна прискорити обов'язкову процедуру отримання дозволів і погоджень?

З огляду на ці та безліч інших запитань, що ви-

Виконавчий директор Інституту місцевого розвитку Руслан Тормосов (праворуч) передає проектно-кошторисну документацію голові Карлівської РДА Сергію Костенку.

никають у посадовців і комунальників, фундатори проекту «Місцеві альтернативні джерела енергії: м. Миргород» тамтешніми «солом'яними» новачками не обмежилися. В його рамках партнерами виконавців на Полтавщині стали райдержадміністрації та органи місцевого самоврядування чотирьох міст і одного селища. Це обласний центр, міста Лубни, Миргород, у якому збираються модернізувати й інші котельні, Карлівка та селище-райцентр Велика Багачка. Для цих населених пунктів фахівці та експерти Інституту місцевого розвитку розробили 10 пакетів проектно-кошторисної документації, необхідної для заміщення природного газу альтернативними енергоносіями. Їх нещодавно презентували у Полтаві. У тих документах йдеться не про якісь абстрактні об'єкти, а про цілком реальні котельні

й теплогенераторні названих міст і селища. Окремі проекти, на думку спеціалістів, більш ніж інноваційні.

Страшилки про концесію

Для Карлівки, за словами виконавчого директора організації «Інститут місцевого розвитку» Руслана Тормосова, вперше в Україні розроблено проект надання однієї з комунальних котельень у концесію приватному інвесторові, що взявся модернізувати її власним коштом. Це — 10 проектів документів: від першого дозвільного рішення місцевої ради до фінального концесійного договору.

Хоча страшилки про незворотні наслідки концесійних перетворень на об'єктах комунальної теплоенергетики й досі живуть у народі. Мовляв, щойно доберуться до наших котельень дядьки з

тугими гаманцями, одразу піднімуть до захмарних висот вартість тепла.

— Чи не страшно вирушати у концесійне плавання? — запитую у голови Карлівської райдержадміністрації Сергія Костенка після того, як він одержав пакет документів.

Сергій Костенко зазначає: йдеться про котельню, що є комунальною власністю районної ради. Тож тільки обрані громади можуть розпоряджатися нею. І коли після рішення РДА її представники уклали договір на виготовлення документації, то усвідомлювали, що остаточне рішення ухвалюватимуть депутати на сесії районної ради. Так само лише за їхньої участі можливе залучення коштів із районного бюджету на початковому етапі реалізації проекту. Але за будь-яких обставин представникам влади і комунальникам не дове-

деться все починати з нуля.

Без заміщення не обійтись

— Цей пакет документів ми одержали безплатно, — каже Сергій Костенко. — Сподіваємося на допомогу доброчинців і під час виготовлення технічної документації. Щодо перспектив, мабуть, таки варто спробувати отримати у власність громади модернізовану приватним інвестором котельню. Адже у проекті концесійного договору передбачено повернення оновленого об'єкта з концесії у комунальну власність. Звісно, після того, як інвестор модернізує її, а потім за рахунок зменшення витрат поверне вкладені кошти й отримає певний прибуток. Ризиків для громади втратити котельню, як бачимо, немає. А от про її реконструкцію необхідно думати вже сьогодні.

Того дня Руслан Тормосов передав пакети документів представникам чотирьох інших населених пунктів та фахівцям ОДА. Тепер виправдовувати власну бездіяльність відсутністю проектів і прикладів модернізації комунальних котельень із заміщенням природного газу посадовці, чиновники та галузеві фахівці регіону вже не зможуть.

— Реалізація проектів тільки за документацією, що ми передали, — зазначив Руслан Тормосов, — дасть змогу Полтавщині щороку замінювати шість мільйонів кубометрів газу. Навіть якщо припустити, що він може подешевшати, без альтернативи блакитному паливу не обійтись.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтавська область.

Фото автора.

Третього не дано

Переважає більшість споживачів Хмельниччини вже має у своїх помешканнях засоби обліку. Загалом лічильниками обладнано 346 тисяч домогосподарств, або 88 відсотків газифікованих осель. Та от, згідно з законодавством, має завершитися етап облаштування лічильниками помешкань з плитою та колонкою. А це означає, що газорозподільна компанія зобов'язана припинити постачання тим, хто не має лічильника.

Із 35 тисяч таких квартир без лічильників досі залишаються понад 3 тисячі. Найбільша їх кількість — у Хмельницькому та Кам'янці-Подільському, по кілька десятків у Славуті та Волочиську. Те, що газові крани може бути перекрито, не новина. Газівники неодноразово нагадували про необхідність дотримання закону та встановлення приладів обліку. Але частина споживачів продовжує вперто ігнорувати цю вимогу, хоч лічильник і послуги з його встановлення надають безплатно.

— Щоб уникнути відключень від газопоста-

чання, — нагадав головний інженер «Хмельницькгазу» Олександр Лоб, — пропонуємо споживачам негайно встановити лічильники. Адже прилади для цього є. Мусимо продовжити цю роботу і встановити їх у квартирах, де є тільки плити. Уже не йдеться про те, чи хоче господар житла це робити, бо тепер споживачі несуть відповідальність за відмову і ризикують залишитися без газу. А якщо постачання блакитного палива буде відключено, то за повторне його підключення доведеться оплатити всі витрати, а лічиль-

ник встановлювати вже власним коштом.

Однією з причин відмови споживачів від безплатної послуги називають травневе рішення Кабміну, яким удвічі було знижено норми споживання газу. Тоді запровадили соціальну норму в 200 кубічних метрів на місяць за ціною 3,6 гривні за кубометр. Не надто змінило ситуацію і пізніше рішення про заміну 200 кубометрів на місяць на 1,2 тисячі на весь опалювальний сезон. Споживачі переконані: немає стимулу економити, адже за нормами плата менша, ніж за лічильником. Тому й відмовляються від них.

Але відтягувати більше нікуди. Газівники дають останній шанс якнайшвидше встановити безплатні прилади обліку. Споживачі мусять визначитися, чи використовувати газ економно, чи залишитися взагалі без нього. Третього не дано.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Шкірка вичинки варта

Чи не найбільше на Херсонщині «поле» сонячних панелей з'явиться на Каховському магістральному каналі. Як розповів начальник Головного управління КМК Артур Мусієнко, державне підприємство уже замовило проект сонячної електростанції.

Вона розміститься просто на даху головної насосної станції каналу,

площею майже чотириста квадратних метрів, і повністю забезпечуватиме внутрішні потреби в підігріві води, освітленні, роботі системи зв'язку тощо. Втім, підживлювати насоси з альтернативного джерела не вдасться — вони споживають значно більше електроенергії — і для них таких «полів» сонячних панелей знадобилися б десятки.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Питаннями енергозбереження та енергоефективності переймається сьогодні не лише держава та великий бізнес, а й власники приватних домогосподарств, мешканці багатоквартирних будинків. Серед причин, що змушують нас шукати альтернативні джерела енергії та заощаджувати, — дефіцит і постійне зменшення природних запасів, висока енергоємність української економіки, неефективне та надмірне споживання енергоресурсів, зростання цін на них, зрештою, енергетична безпека та незалежність держави.

Сподіваємося, що тема енергозбереження не залишить байдужими наших читачів. Надто тих, кому є про що розповісти та поділитися власним досвідом. Запрошуємо до розмови фахівців з енергозбереження, енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, спеціалістів ЖКГ — всіх тих, кому не байдуже енергетичне завтра України. Листи надсилайте на адресу редакції з приміткою «Енергозбереження» або на електронну адресу energy@golos.com.ua

НАГОРОДИ

Книжка письменника з Донеччини вперше отримала премію імені Лесі Українки

Оприлюднено перелік лауреатів Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2015 рік. У номінації «Літературні твори для дітей та юнацтва» переможцем визнано книгу «АБВ, або Операція «Ставкозавр» Павла Куша (**на знімку**), видану журналом «Донбас» та Національною спілкою письменників України (НСПУ). Загалом у зазначеній номінації змагалися 19 авторів та 26 творів, що побачили світ у 17 видавництвах України, **повідомляє «Урядовий портал».**

Раніше ходен із літераторів Донеччини не ставав лауреатом зазначеної премії. Це вже друга національна літературна нагорода в активі відомого письменника-сатирика, журналіста, голови Донецької організації НСПУ. П'ять років тому Павлу Кушу було присуджено премію імені Остапа Вишні — за книжки «Братни по розуму» та «Нявмуар-р-р-ри».

Донецький письменник був змушений залишити окуповане місто після того, як у листопаді 2014 року озброєні бойовики у камуфляжному одязі із нашивками «Комендатура Донецька» захопили приміщення та майно обласної організації спілки. Керівник творчого осередку відмовився перереєструвати організацію під терористичну «ДНР» та публічно виступати на підтримку незаконних збройних формувань. Тепер автор мешкає на підконтрольній українській владі території, продовжує керувати письменницькою організацією та виношує чимало творчих планів. Його нові оповідання і публіцистичні роздуми — про те, як війна змінює людей, їхні долі та характери.

А події книжки, яка стала переможцем премії, розгортаються у цілком мирний час. Свою повість сам автор характеризує так: «місцями трохи фантастична» і водночас «дуже правдива». У захоплюючих пригодах головних героїв — дітлахів і триголового чудиська — «ставкозавра» — вигадка тісно переплітається із реальністю, бо повість написана виключно на місцевому матеріалі і показує будні українського степового села та його колоритних мешканців. Дотепна, пригодницька розповідь із динамічним сюжетом вдалася автору у кращих традицій жанру.

Повість «АБВ...» написана і вийшла друком на початку 2014 року, письменник подарував її примірники кільком школам Донецька, плануючи презентацію та зустріч із читачами восени. На жаль, «завтра була війна». Із відомих причин захід не відбувся, але за цей час, як розповідають очевидці, книжку вже «зачитали до дір». І найголовніше — діти вірять, що презентація, як і планувалося, у недалекому майбутньому таки відбудеться у визволеному від проросійських бойовиків українському Донецьку.

«Голос України» приєднується до привітань лауреату, який свого часу — з 1998-го по 2000 роки — працював власним кореспондентом газети по Донбасу, та бажає натхнення, нових книжок і нових читачів.

Вл. інф.

Фото надане героєм публікації.

Коли не може бути інакше «Наймичка» на кіровоградській сцені

Є такі вистави, які з першого разу важко відчувати. Особливо, якщо це не «твоя власна драма». Такі постановки змушують вийти за межі комфортної душевної рівноваги. Це те, що треба дивитися і відчувати, щоб осягнути. Саме такою стала «Наймичка» Карпенка-Карого, прем'єра якої відбулася наприкінці минулого року в театрі ім. Марка Кропивницького (постановка заслуженого артиста України Володимира Савченка).

«Наймичка» — не просто історія деструктивного кохання. Це одна з найглибших драм про гріх і спокуту не тільки у репертуарі кропивчан (де крім «Гайдамак» і «Хазяїна» поки що немає нічого трагічного), а й в українській драматургії. За типовим для народної драми сюжетом тут розгортається екзистенційна безвихідь — коли не можна інакше, коли суспільна несвобода змушує тебе підкоритися і підштовхує до смерті. Режисер не заграє із залом — він чесний і відвертий. Трагічний кінець легко вгадується вже з першої сцени, де біля млинового колеса у заціпенілому мовчанні стоять персонажі п'єси — головні й другорядні. Немає лише її, наймички. Але це глядач усвідомлює вже потім.

Спочатку приходиться відчувати невідворотного. За ним на сцені з'являється Дарія Завгородня в образі Харитини (**на знімку**). І все — теат-

ральна вистава перетворюється на реальність, де немає місця надриву і академічним викрикам. Залишилася тільки гола і неприкрита правда життя, де найбільший гріх — бути чесним, слабким і беззахисним. Усі інші гріхи піддаються корекції і прощенню. І образки на стіні, які готові пробачити все, якщо ти сам собі пробачиш.

Завгородня — не грала. Вона жила на сцені від кінчиків босих пальців на ногах до похилої від вічного цькування і страху голови. Її погляд з-під лоба, зігнута постава, цвітіння від любові, розпука, гріх і спокута були реальніші за саму історію.

Адже з точки зору емансипованої сучасності нічого надзвичайного не сталося: нещасливе кохання, падіння з одруженим чоловіком, осуд — у кращому випадку змусять до кількох походів до психотерапевта чи в гості до подружки з пляшкою вина. Та навіть для українського морально стійкого XIX століття то не така вже й трагедія, якщо вмієш пристосуватися до обставин, маєш достатньо здорового пофігізму і любиш себе. Але не всі народжуються конформістами, як Мелашка (Надія Мартовська). А Харитина не змогла ні захиститися, ні пристосуватися до світу, який кожного дня вип-

Унікальна колекція харків'ян

Уже понад 15 років подружжя харків'ян Василя та Ніни Гурдіних збирає колекцію унікальної української кераміки та вишивки.

Василь Тимофійович (**на знімку — поряд з експонатами власної колекції**) за освітою юрист. «Формувати домашню колекцію вирішили після відвідин Опішні — найвідомішого гончарного осередку в Україні. Тут ми були вражені багатством та розмаїттям зібрання, — розповідає Василь Тимофійович. — Найбільше сподобалися декоративні скульптури тварин — лева, бика, барана, оленя, коня. Запитали, де можна придбати таке. Саме тоді, 15 років тому, познайомилися з автором цих дивовижних творів — Василем Онуфрійовичем Омелянком, славетним опішненським гончарем. Ми приїхали до нього додому — маленька хата, маленький

на зріст Василь Онуфрійович — великий майстер. Перші його роботи, що з'явилися в нас, — скульптура баранчика і великого полив'яного лева. Потім я знайшов роботи з автографом гончаря на антикварному ринку в Харкові. Нині у моїй колекції — 62 твори майстра».

Зібрання справді виняткове. Його прикрашають роботи Василя Омеляненка, виготовлені в єдиному екземплярі. Ці твори — надзвичайна рідкість у доробку майстра. Серед візитівок авторського стилю гончаря — традиційні для Опішні твори: декоративна зоморфна скульптура, сюжетні скульптурні композиції, свічники, іграшки-свистунці. Це найбільша в Україні

приватна колекція робіт Василя Омеляненка, що поповнюватиметься новотворами 90-літнього майстра.

У зібранні харків'янина є твори й інших відомих гончарів — Івана і В'ячеслава Біликів, Гаврила та Миколи Пошивайлів, майстрів колишнього заводу «Художній керамік», а також роботи учнів та вчителів «Колегіуму мистецтв у Опішні».

Колекцію Василя Гурдіна збагачує кераміка з гончарських осередків майже всієї України, від Карпат до рідної Харківщини (Нова Водолага, Буди, Валки) — усього понад 400 експонатів, що вражають формою й декором, давністю й регіональними особливостями. Основний критерій відбору — унікальність виробу. За словами Василя Гурдіна, в Харкові загалом немає колекції-

онерів, які систематично збирають кераміку: «Цікавляться монетами, самоварами, рушники й вишиті речі теж купують, але не колекціонери, а більше музейники, а також ресторани та кафе, що використовують старожитності в інтер'єрах і цим самим знищують унікальні зразки».

Захоплення Василя Тимофійовича керамікою перейняв племінник, поділяє його хобі й дружина, Ніна Іванівна. Вона збирає фарфорові й фаянсові сувеніри скульптурки, а також серії поштових листівок — одна лише серія поштівок з репродукціями картин німецької художниці XIX століття Кетрін Кляйн сягає понад тисячу. Окреме зібрання родини — вишивка, по-

над 150 рушників переважно середини XX століття з усієї України, фрагменти одягу та інші вишиті речі.

«Василь не п'є, не курить, тому витрачає заробітки на колекціонування, і всіх залучає до цього. Каже: «Скільки за рік телевізорів та пральних машин викурюєте! Краще б ви щось колекціонували», — розповідає Ніна Іванівна. Своїм зібранням Гурдіни щиро пишаються, не втомлюючись захоплюватися новими знахідками й талантом майстрів.

Жанна РІЗНИЧЕНКО, інформаційна служба Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішні.

Фото Тараса ПОШИВАЙЛА.

Колекцію Василя Гурдіна збагачує кераміка з гончарських осередків майже всієї України

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "ГРІН БАНК" оголошує проведення відкритих торгів (аукціону) з реалізації активів шляхом відступлення прав вимоги за кредитами, який проводитиметься на електронному торговому майданчику ТОВ "Електронні торги України" <https://etx.com.ua/>

№ лота	Найменування активу: Право вимоги за кредитним Договором №	Розмір гарантійного внеску без ПДВ	Тип позичальника /ФО/ЮО/ тип забезпечення Договору	Початкова ціна №1 без ПДВ
203864	020/1048/13K	21 259,41	Ф.О. Без забезпечення	212 594,07
	028/1048/14K		Ф.О. Поруча фізичної особи	
	0001/2203/1048/14K		Ф.О. Поруча фізичної особи	
	0004/2203/1049/14K		Ф.О. Поруча фізичної особи	
	2/0104/13K		Ф.О. Без забезпечення	
	0001/2203/1064/14K		Ф.О. Житловий будинок, земельна ділянка	

Лот №203864 виставляються до продажу на повторні торги зі знижкою20%.

Місцезнаходження об’єктів продажу: м. Київ, вул.Костянтинівська,10

Ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на відкритих торгах (аукціоні), можна з 10.00 до 16.00 год. за їх місцезнаходженням, після сплати гарантійного внеску, попередньо зателефонувавши за номером (067)715-81-36.

Умови продажу:

1. Учасниками відкритих торгів (аукціону) можуть бути юридичні особи (фінансові установи - банки або небанківські фінансові установи, крім кредитних спілок).

2. Аукціон відбудеться за наявності одного учасника

3. Кожний учасник аукціону, який реєструється на аукціоні, приймає "Правила проведення торгів (аукціонів) на ТОВ "Електронні торги України" та умови Публічного договору з учасником аукціону, тексти яких розміщенні на веб-сайті ТОВ "Електронні торги України", та зобов'язаний у разі визнання його переможцем сплатити ТБ "Електронні торги України" винагороду за проведення аукціону.

4. Реєстраційний внесок за подання заяви про участь в аукціоні - 500,00 грн. (п'ятсот грн 00 копійок). Гарантійний внесок - 10% (десять відсотків) від початкової ціни продажу лота. Реєстраційний та гарантійний внески учасником аукціону вносяться на поточний рахунок ТОВ "Електронні торги України": код 38738824 р/р 2600212001082 в АБ "УКРГАЗБАНК" МФО 320478.

Вважати паспорт громадянина України Горохова Сергія Вікторовича, серії МВ 134789, виданий 23 жовтня 2002 року Зарічним ВМСМВУ МВС України в Сумській області недійсним. Паспорт втрачено 25.01.2016р.

Диплом магістра, серії KB № 28249090; та Диплом магістра серії ДМ № 043272, МАУП, видані Жуковій О.О., дата видачі 30.11.2005р., вважати недійсними.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "БАНК ФОРУМ" оголошує про проведення повторних відкритих торгів (аукціону) з продажу ативів ПАТ "БАНК ФОРУМ" шляхом відступлення прав вимоги за кредитами іншим фінансовим установам, який проводитиметься на електронному торговому майданчику ТБ "ЦЕНТРАЛЬНА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА" - <https://www.cuex.com.ua:>

№ лоту	відступлення прав вимоги за кредитним договором №	Короткий опис застави	Початкова вартість продажу, грн. (без ПДВ)	Гарантійний внесок, грн. (без ПДВ)
1050AT/15	0012/08/00-I	Майнові права на 2к кв зп 106,88 кв.м. та майнові права на 1к кв зп 56,14 кв. м. за адресою: м.Київ, вул.Туманна, буд.15а	1 277 582,19	127758,22
1052AT/15	0263/07/01-N	Будинок зп 231,4кв.м., жп 133,60 кв.м. та зем. ділянки площею 0,0533га. м. Київ, вул.165-а Садова	1 873 590,26	187359,03
1053AT/15	0280/08/01-ZNv	1к кв зп 29,2кв.м., жп 14,7 кв.м за адресою: м.Київ,вул. Братиславська	405 807,30	40580,73
1054AT/15	14/06/01-N	Будинок зп 116,80кв.м., жп 66,70кв.м. зем. ділянка пл 0,1491 га, за адресою : Київська обл., с. Нові Петрівці, вул. Польова, поруча фіз.особи	798 460,98	79846,10
1055AT/15	0192/08/01-Iv	3к кв зп 55,50 кв. м. та жп 37,70 кв. м , за адресою м.Київ вул. Саратівська	905 989,13	90598,91
1056AT/15	№0187/08/20-ZNv	Будинок зп 398,2кв м жп 149,5 кв м та зем.ділянка 0,10 га за адресою Вінницька обл., м. Жмеринка, вул.Транспортна	1 096 204,14	109620,41
1057AT/15	0268/07/26-Z	Будинок зп148,70 кв. м, зем. ділянка 0,0965 га, за адресою: Закарпатська обл., м. Мукачево, вул. Робоча	577 986,01	57798,60
1058AT/15	0391/08/26-CL	Будинок зп 194,5 кв. м. жп 97,7 кв. м. за адресою Закарпатська обл., Сваляський р-н, с. Везезники	756 007,25	75600,73
1059AT/15	0475/08/26-CLNv	Домоволодіння зп - 180,00кв.м., житловую - 83,5кв.м., за адресою: Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Оноківці, вул. Головна, поруча фіз.особи	699 646,82	69964,68
1060AT/15	0024/08/79/N	2к кв зп 55,00кв.м., жп 31,4 кв.м., за адресою м Херсоні вул. Покришева, поруча фіз.особи	338 444,57	33844,46
1061AT/15	0059/07/00-N	Будинок зп 31,6 кв.м. з надвірними спорудами та зем. ділянка пл. 0,1100 га., за адресою в смт. Глеваха Васильківського району Київської обл. вул Київській	197 650,01	19765,00
1062AT/15	0119/08/20-CL	2 кв зп 47,6 кв. м. жп 28,7кв.м. за адресою : м. Вінниця, вул. Кватєка поруча фіз.особи	341 565,87	34156,59
1063AT/15	186/08/14-13-ZNv	Будинок зп 89,2кв.м., житл.пл. 63,0кв.м. за адерсою Івано-Франківська обл., м.Городенка, вул.Радісна , поруча фіз.особи	209 747,92	20974,79
1064AT/15	0264/07/26-Z	Квартира зп 53,9кв.м. жп 30,1 кв.м, за адресою: Закарпатська обл., м. Хуст, вул. Пирогова, поруча фіз.особи	373 680,66	37368,07
1065AT/15	0229/07/26-Z	Домоволодіння зп 66,2 кв. м. жп 30,4 кв.м. та зем.ділянка 0,08га за адресою Закарпатська обл. , Сваляський р-н, с.Родниківка, поруча фіз.особи	257 314,55	25731,46
1066AT/15	0612/08/21-ZNv	Квартира, зп 33,5кв.м., жп 17,4кв.м., за адресою: м. Ужгород, вул. Перемоги,	254 288,87	25428,89
1067AT/15	0051/08/28-Z	2к кв, зп 55,90 кв. м, жп 26,80 кв. м, за адресою: м. Кіровоград, вул. Острівська	346 973,20	34697,32
1068AT/15	0054/08/52-ZNv	3к кв, зп 64,18кв.м., жп 36,6кв.м., за адресою: м. Житомир, вул. Шевченка, поруча фіз.особи	536 462,26	53646,23
1069AT/15	0084/07/20-Z	2 к кв зп 47,9 кв м, за адресою: м.Вінниця вул. Космонавтів, поруча фіз.особи	343 718,60	34371,86
1070AT/15	№0246/08/20-Nv	3к кв, зп 60,9кв.м жп 35,2 кв.м., за адресою м. Вінниця, вул. Стеценка , поруча фіз.особи	326 057,54	32605,75
1071AT/15	№0096/08/20-Z	1к кв зп 36,6кв.м., жп 17,0 кв.м., за адресою: м.Вінниця вул. Стеценка , поруча фіз.особи	247 074,66	24707,47
1072AT/15	0252/08/26-CL	1 кв зп 31,6кв.м., жп 15,55 кв.м., за адресою: Закарпатська обл., м.Іршава, вул.Шевченка	185 801,36	18580,14
1073AT/15	102/06/02-N	3к кв зп 56,6кв.м., жп 39,7 кв.м. за адресою: Миколавська обл., м.Миколаїв, пр.Леніна	333 969,08	33396,91
1074AT/15	0050/08/11/CL	2к кв зп 50,4 кв м, жп 28,4кв.м., м. Херсон пр-т 200 років Херсона, поруча фіз.особи	310 138,30	31013,83
1075AT/15	0227/06/00-A	Авто Toyota Land Cruiser 2006 р.в., Авто Chevrolet Aveo 2006 року випуску	874 289,70	87428,97
1076AT/15	0042/08/01-Z	3к кв зп 67,7 кв.м жп 41,7 кв.м за адресою: Київська обл., Обухівський р-н, м.Обухів, вул.Каштанова (50-річчя Жовтня), поруча фіз.особи		
1077AT/15	0042/08/01-Z	Авто Ford Focus C-Max, 2007 р.в.	90 734,17	9073,42
1077AT/15	0373/07/12-AL7	Аавто VOLKSWAGEN PASSAT B6 , 2007 р.в.	275 024,70	27502,47
1078AT/15	0060/08/25-CLNv	1к кв жп 12,6кв.м., зп 31,4кв.м., за адресою в м. Полтава, бул. Маршала Конєва, пруча фіз.особи	133 250,40	13325,04
1079AT/15	0187/08/12-Anewv	Авто TOYOTA CAMRY, 2008 р.в	168 326,10	16832,61
1080AT/15	0451/07/12-A	Авто SUBARU TRIBECA B9, 2007 р.в.	164 185,20	16418,52
1081AT/15	0177/07/12-A	Авто CHEVROLET AVEO SF6BY, 2007 р.в.	48 654,90	4865,49
1082AT/15	0072/08/12-A	Авто VOLKSWAGEN TOURAREG, 2007 р. в.	204 762,60	20476,26
1084AT/15	0408/08/19-A	Авто HONDA Civic 4D 2008 р.в., поруча фіз.особи	120 581,78	12058,18
1095AT/15	0395/08/19-A	Авто SKODA FABIA ELEGANCE 2008р.в.,поруча фіз.особи	27 714,77	2771,48
1096AT/15	0074/08/09-APA	Авто KIA RIO 2008 р. в	6 857,35	685,74
1097AT/15	0155/08/06-Anewv	Авто HYUNDAI AVANTE, 2008 р.в	47 349,97	4735,00
1098AT/15	3-0035/11/15-AnewW	Авто SUZUKI GRAND VITARA, 2010р.в., поруча фіз.особи	60 757,35	6075,74
1099AT/15	0457/08/19-Anew	Авто Skoda Octavia Tour 1.6i, 2008р.в., поруча фіз.особи	32 913,51	3291,35
1100AT/15	0602/08/19-APAv	Авто Nissan Note 1.4 5DR HB, 2008р.в, поруча фіз.особи	40 223,86	4022,39
1101AT/15	0357/08/19-A	Авто MITSUBISHI LANCER 1.6, 2008 р.в., поруча фіз.особи	7 549,70	754,97
1102AT/15	0542/08/19-APAv	Авто Jaguar XF 4.2, 2008 р.в., поруча фіз.особи	247 125,80	24712,58
1103AT/15	0112/08/15-Anew	Авто NISSAN TIIDA 1.6 VISIA, 2007 р.в.	50 691,61	5069,16
1104AT/15	0381/07/09-A	Авто Mitsubishi Lancer 1.6 Comfort, 2007 р.в., поруча фіз.особи	20 837,75	2083,78
1105AT/15	0283/07/09-A	Авто CHEVROLET AVEO, 2007 р.в.	11 672,36	1167,24
1106AT/15	0323/08/09-Anewv	Авто Acura MDX 2008р. В.	264 544,64	26454,46

5. Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.
6. Крок аукціону - 1% (один відсоток) від початкової ціни лота.
7. Переможець відкритих торгів (аукціону) на підставі протоколу про проведення аукціону укладає договори відступлення прав вимоги за кредитним договором та договорами забезпечення виконання зобов'язань. Усі витрати, пов'язані з укладенням договорів відступлення прав вимоги, покладаються на покупця - переможця аукціону. Переможець відкритих торгів (аукціону) зобов'язаний провести повний розрахунок з продавцем протягом 10 банківських днів з дня наступного після закінчення аукціону. Гарантійний внесок, сплачений переможцем аукціону, зараховується до ціни продажу майна, що підлягає сплаті.

Ознайомлення з майном проводиться за його місцезнаходженням в робочі дні з 10.00 до 16.00 після реєстрації учасника відкритих торгів (аукціону) та укладення договору про конфіденційність.

Час проведення аукціону з 12:00 год. до 13:00 год.16. 02.2016 року.

Час завершення електронних торгів продовжується щоразу на 5 хвилин, з часу внесення пропозиції учасником про ціну, у випадку, якщо учасником було внесено пропозицію, щодо вартості майна менше як за 5 хвилин до закінчення аукціону, і так доти, доки не буде визначено учасника, що запропонував найвищу ціну.

Місце проведення відкритих торгів (аукціону) у формі електронних торгів: <https://etx.com.ua>.

Прийом заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні) /реєстрація учасників/ буде проводитись на веб-сайті ТОВ "Електронні торги України" (<https://etx.com.ua>), починаючи з дати публікації цього оголошення.

Кінцевий строк прийому заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні) - 15.02.2016 року о 15 год. 00 хв.

Бажаючим придбати активи звертатися до служби з організації аукціону: 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного буд. 7, офіс 3, тел. (044) 537-22-82, щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00.

1107AT/15	0312/08/09-Anewv	Авто ACURA MDX, 2008 р.в.	93 467,32	9346,73
1108AT/15	0328/08/09-Anewv	Авто Jeep Compass 2.4 CVT, 2008 р.в., ч	41 805,82	4180,58
1110AT/15	0155/08/09-A	Авто DAEWOO MATIZ 4ALLBD, 2008 р. в., поруча фіз.особи	4 625,73	462,57
1111AT/15	0246/08/09-Anewv	Авто SKODA FABIA 1.2, 2008р.в.	49 476,39	4947,64
1112AT/15	0030/08/06-APAv	Авто Chevrolet Aveo, 2007р.в.	2 206,94	220,69
1113AT/15	0154/08/06-Anewv	Авто Mitsubishi Padjero 2008 р.в.	122 459,07	12245,91
1114AT/15	0153/08/06Anewv	Авто TOYOTA RAV4, 2008 р.в.	122 972,06	12297,21
1115AT/15	0218/08/06-Anewv	Авто Hyundai Accent, 2008 р.в.	35 534,22	3553,42
1116AT/15	0157/11/22-AnewW	Авто HYUNDAI SONATA, 2011р.в., поруча фіз.особи	61 205,97	6120,60
1117AT/15	0575/08/19-Anewv	Авто Mitsubishi Pagero Wagon 3.0 AT, 2008 р.в., поруча фіз.особи	116 662,76	11666,28
1118AT/15	0514/08/19-Anewv	Авто BMW 325, 2007 р.в., поруча фіз.особи	175 926,61	17592,66
1119AT/15	0201/08/06-Anewv	Авто Chevrolet Aveo, 2008р.в.	49 352,68	4935,27
1120AT/15	0302/07/19-A	Авто OPEL ASTRA OAH148, 2007р.в.	35 971,25	3597,13
1121AT/15	0432/08/19-A	Авто CHEVROLET TACUMA UA75Z, 2008р.в., поруча фіз.особи	72 136,48	7213,65
1122AT/15	0190/08/09-Anev	Автомобіль VAZ 3163, 2007 р.в.	57 671,62	5767,16
1123AT/15	0075/04/06-A	Авто ГАЗ 33021, вантажний (бортовий) тент, 2003р.в	118 992,60	11899,26
	0056/05/06-Z	Авто SKODA OCTAVIA ELE 2003 р.в.		
	0063/06/06-Z	Авто HYUNDAI SONATA, 2005р.в.		
1124AT/15	0270/07/06-A	Авто KIA CERATO, 2007р.в.	42 416,22	4241,62
1125AT/15	0231/07/06-A	Авто DAEWOO Lanos 2007р.в.,поруча фіз.особи	13 004,53	1300,45
1126AT/15	0576/08/19-Anewv	Авто SkodaROOMSTER SPORT, 2008 р.в.,поруча фіз.особи	93 066,30	9306,63
1127AT/15	0131/07/19-A	Авто Seat IBIZA SPORT, 2007 р.в., поруча фіз.особи	39 524,84	3952,48
1128AT/15	0188/07/06-A	Авто Skoda Oktavia Tour, 2007р.в.	63 034,61	6303,46
1129AT/15	0136/07/19-A	Авто Daewoo Lanos , 2007 р.в., поруча фіз.особи	6 231,82	623,18
1130AT/15	0321/08/12-AL7v	MITSUBISHI, модель LANCER, 2008 р.в., поруча фіз.особи	162 000,00	16200,00
1131AT/15	0263/08/12-Anewv	Авто Lexus ES 350, 2008 р.в.,поруча фіз.особи	387 000,00	38700,00
	0128/08/12-CL			
1132AT/15	0054/07/12-A	Авто TOYOTA LAND CRUISER PRADO, 2007 р.в., поруча фіз.особи	360 000,00	36000,00

✓ **Лоти № № 1050AT/15-1132AT/15 виставляються до продажу на повторні торги зі зменшенням початкової вартості на 10 %.**

Місцезнаходження лотів: 02100, м. Київ, бульвар Верховної Ради, 7.

Ознайомлення з об'єктами продажу проводиться за їх місцезнаходженням в робочі дні з 10.00 до 15.00 год. після реєстрації та укладення договору про конфіденційність попередньо зателефонувавши за номером (044) 200-01-32.

Умови відкритих торгів (аукціону):

1. Кінцевий строк прийняття заявок на участь та сплата гарантійного та реєстраційного внеску: **12.02.2016 р. о 17 год. 00 хв.**

2. Час проведення електронних торгів: **10:00:01 - 11:00:00 16.02.2016 року.**

✓ Час завершення відкритих торгів (аукціону) може продовжуватися щоразу на 10 хвилин, з часу внесення пропозиції учасником про ціну, у випадку, якщо учасником було внесено пропозицію, щодо вартості майна менше як за 5 хвилини до закінчення аукціону, і так доти, доки не буде визначено учасника, що запропонував найвищу ціну.

Місце проведення торгів в електронній формі: <https://www.cuex.com.ua/>.

Крок аукціону: 1 % від початкової ціни лоту.

З детальним описом лотів та умовами проведення аукціону можна ознайомитись на веб-сайті Організатора: <https://www.cuex.com.ua/>.

Умови продажу:

✓ Учасниками аукціону можуть бути юридичні особи (фінансові установи - банки або небанківські установи, крім кредитних спілок);

✓ Кожен учасник аукціону, який реєструється на участь у аукціоні, приймає Правила проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу майна банків щодо яких Фондом гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення про здійснення процедури ліквідації та умови Публічного договору з учасником відкритих торгів (аукціону) про умови участі у відкритих торгах (аукціоні), тексти яких розміщенні на веб - сайті Організатора відкритих торгів (аукціону);

✓ Відкриті торги (аукціон) відбудеться за наявності хоча б одного з учасників.

✓ **Розмір реєстраційного внеску за один лот:** 100 (Сто) гривень 00 копійок, без ПДВ, - вноситься на поточний рахунок ТБ "ЦУТБ" № 26001054608128 в КБ "Приватбанк", м. Полтава, МФО 331401, код ЄДРПОУ 38667701;

✓ **Розмір гарантійного внески:** 10 % від початкової ціни продажу по кожному лоту, без ПДВ, - вноситься на поточний рахунок ТБ "ЦУТБ" № 26004054614120 в КБ "Приватбанк", м. Полтава, МФО 331401, код ЄДРПОУ 38667701.

✓ Переможець аукціону повинен підписати протокол, договір про відступлення права вимоги за кредитним договором та договором забезпечення виконання зобов'язань та провести повний розрахунок з продавцем протягом 10 банківських днів з дня наступного після закінчення відкритих торгів (аукціону). Усі витрати пов'язані з реєстрацією договору відступлення права вимоги та нотаріальним посвідченням договорів виконання зобов'язань покладаються на покупця-переможця аукціону;

✓ Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України;

Банківські реквізити продавця: н/р 32078103601026 в Національному банку України, код банку 300001, ідентифікаційний код 21574573.

Докладну інформацію про лот учасники аукціону зможуть отримати у процедурі торгів після реєстрації на ТБ "ЦЕНТРАЛЬНА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА".

Організатор відкритих торгів (аукціону) (виконавець аукціону) в електронній формі: ТБ "ЦЕНТРАЛЬНА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА", код ЄДРПОУ 38667701, 301025, м. Київ, вул. Десятинна, 1-3; телефон (факс): (044) 221-12-43; графік роботи: з 09 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв. (щоденно, крім вихідних та святкових).

Прийом заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні) та їх реєстрація проводиться Виконавцем аукціону на веб - сайті - <https://www.cuex.com.ua/> - з подальшим наданням оригіналів заяв на участь в аукціоні з завіреними копіями документів за адресою: м. Київ, вул. Десятинна, 1-3, тел. (044) 221-12-43, з 09 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв. (щоденно, крім вихідних та святкових), починаючи з дня публікації цього оголошення.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, без опадів. На дорогах місцями ожеледиця. Вітер південно-західний 7—12 м/с, у західних областях місцями пориви до 15—20 м/с. Температура вночі — 1—6 градусів морозу, у західних областях від 3 морозу до 2 тепла. Удень — 1—6 градусів зі знаком плюс, у східних і більшості центральних областей — близько 0.

УВАГА: КОНКУРС!

Фото Олександра ОРЛИКА

Що це означає?

Курінний про всяк випадок нагадує новачкам: переможець цього конкурсу, котрий набере найбільшу кількість балів, отримує не лише лавровий вінок жартівника, а й приз — 2016 грн. 16 коп. За перше місце нараховується 3 бали, за друге — 2, за третє — 1. Призерами цього «чергового» етапу стали: В. Бренькач, В. Ігнатенко, І. Пата. Отже:

1. Зимно, хмарно, на чергу можливі опади у вигляді кільки та гречки. В. Бренькач — 3.
2. «Що це нас олігархи не купують?»

— «Та, мабуть, чекають чергового траншу Міжнародного валютного фонду...» В. Ігнатенко — 2.

3. Вгадай країну?

І. Пата — 1 (1).

Куди влада дивиться? Один кіоск на всіх олігархів... М. Капуста.

У черзі за добрим настроєм лише ті, до кого реформи ще не дійшли. І. Заречняк.

Раніше на «Донбас Арену» за квитком на футбол стояли, а тепер за продпайком. А. Кай (2).

ДОШКА ПОШАНИ

Повертаючись до нашого барана

Юрій Луценко, лідер фракції БПП (про необхідність звіту Кабміну в парламенті):

— Ми просто хочемо відокремити чорних і білих овець в отарі Кабміну.

Від чергового:

— Ну відокремите чорних від білих, а з бараном що робитимете? Баран же один!?

Загробна думка

Володимир Путін, президент РФ (каже, що Ленін застав атомну бомбу під Росію):

— Керувати ходом думки — це правильно, потрібно тільки, щоб ця думка привела до правильних результатів, а не як у Володимира Ілліча.

Від чергового:

— А не боїтеся, що за такі ваші слова Володимир Ілліч не захоче вас бачити поруч у Мавзолеї?

Поцілунок смерті

Дмитро Шимків, заступник голови адміністрації Президента України (про те, що євроінтеграція є пріоритетом для українців):

— Росія може дати Україні лише поцілунок смерті...

Від чергового:

— Судячи з того, як деякі наші політики лізуть і лізуть цілуватися з Росією, вони, напевно, вважають себе безсмертними...

Російські танки... біля Вашингтона?

Володимир Жириновський, депутат Держдуми РФ:

— От якби я був у Кремлі... України б не було. Російська армія стояла б на тому кордоні, де вона була в Першу світову війну. Ви ще радійте, що в Кремлі Путін. Після нього інший прийде, і переговори не знадобляться — ніяких переговорів. Усе буде вночі робитися. Як ви з Януковичем, так ми з усією вашою командою. І через 72 години російські танки стоятимуть поблизу Брюсселя.

Від чергового:

— Навіщо вам Брюссель? Там пальне дороге, чим техніку управлятимете? Краще перекидайте танки одразу в США. У них зараз солара — 30 центів за літр!

Про чистих агентів

Арсеній Яценюк, Прем'єр-міністр (про бізнесмена Костянтина Григоришина):

— Вони крадуть гроші з бюджету, а потім фінансують антиукраїнські політичні сили й звітують у ФСБ, як, нап-

Готові продати що завгодно, аби закінчилася ця проклята війна... Р. Муха.

Але дешево не продаємось. Г. Макаренко.

Так, нас може купити кожен олігарх. Причому не раз. По черзі. Хоча ми давно продані-перепродані. В. Момотюк.

Ретро. Черга до президента Януковича, щоб він почув кожного. С. Заворозко.

Олігарх видає довідки по 3 грн. за місце на цвинтар. В. Нестерюк.

Він так красиво брехав, що слідчий почав продавати квитки на допити. О. Чайка.

«Шоколадна» черга за гречаною крупкою. Р. Тимошейко.

Яценюк і його команда реформували Революцію Гідності на Революцію Бідності, а це її наслідки, довжелезна черга на біржу праці. І. Переїденко.

«У черзі на продаж?» — «Ні, черга за шоколадом». М. Варениця.

У дужках зазначено кількість балів, які вже мають автори.

А тепер нове завдання:
«Барани — є!»
А де обіцяні нові ворота?!»

ЦЬОГО ДНЯ, 30 СІЧНЯ

■ **1868.** У Києві засновано музичну школу (нині — Київський інститут музики ім. Р. Глієра, раніше — музичне училище). ■ **1901.** У Львові Андрей Шептицький став галицьким митрополитом. ■ **1930.** Здійснено запуск першого у світі радіозонда для дослідження атмосфери, винайденного радянським метеорологом Павлом Молчановим. ■ **1937.** Ухвалена нова Конституція УРСР. ■ **1943.** У Сталінграді капітулювала 6-та німецька армія, умовна точка перелому у Великій Вітчизняній війні. ■ **1987.** Народився Євген Записоцький — солдат Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (2015-й). ■ **1992.** Україна стала членом Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Утім, у наших дотепників, звичайно, буде своя версія на цей «рогатий знімок».

Курінний нагадує: свої варіанти надсилайте на електронну адресу sud@golos.com.ua або поштою: на конверті з адресою «Голосу України» пишіть «Курінь» — «Що це?».

Фото Вячеслава ВОРОНКОВА

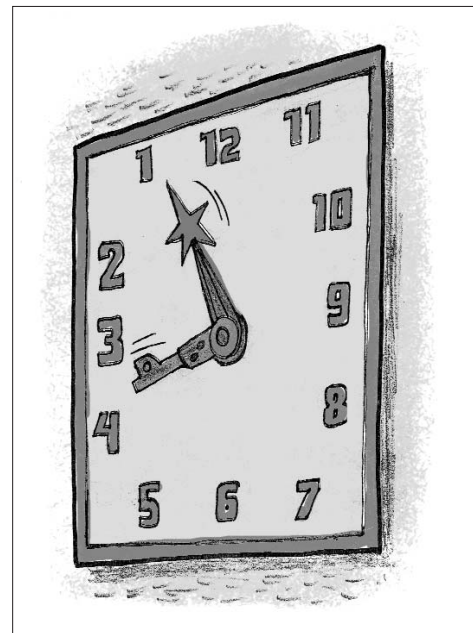
Час їхати даху

Барак Обама, президент США:

— Досить великий відсоток лідерів держав вижили з розуму. Що довше людина при владі, то більше в неї дах їде.

Від чергового:

— Тому щоб не зривало дах, треба час від часу підривати будинки в Москві, перекроювати кордони, бомбити інші держави й обов'язково цілувати дітлахів у животики! Дивись, Обама від усього цього сам з глузду з'їде ще до закінчення свого другого президентського терміну.

Мал. Вадима СИМИНОГІ, Миколи КАПУСТИ та Олександра ДУБОВСЬКОГО.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Над номером працювали: Анна ЛУКАНСЬКА, Алла ДОДАТКО, Олена СКРИПКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Поліпрінт»,
04074 м. Київ, вул. Лугова, 1а,
тел. (044) 464-17-89,
факс (044) 464-17-91
poliprint@ukr.net
Зам. 5991

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua
Інформаційний портал — www.golosukraine.com

